Ako obce používajú § 5 Občianskeho zákonníka

ACADEMIA ISTROPOLITANA NOVA

Zvyšovanie právnej kvalifikácie zamestnancov verejnej správy pri riešení občiansko-právnych sporov
G/23/08/80000/2308/62Z

Ako obce používajú § 5 Občianskeho zákonníka

SKÚSENOSTI Z REALIZÁCIE PROJEKTU

Zvyšovanie právnej kvalifikácie zamestnancov verejnej správy pri riešení občiansko-právnych sporov

AINova je občianske združenie činné v oblasti celoživotného vzdelávania. So vzdelávacími aktivitami sa spájajú ďalšie odborné činnosti inštitúcie zamerané na zvyšovanie citlivosti širšej verejnosti na vybrané problémy. V súlade so svojim hlavným poslaním AINova napomáha procesu európskej integrácie.

Academia Istropolitana Nova
Prostredná 47/A
900 21 Svätý Jur
Tel: 02 44970 449-53
Fax: 02 44970 455

www.ainova.sk

ISBN 978-80-968598-5-6
EAN 9788096859856

Predhovor

Táto brožúra je jedným z výsledkov projektu *Zvyšovanie právnej kvalifikácie zamestnancov verejnej správy pri riešení občiansko-právnych sporov 2008-2010* realizovaného Academiou Istropolitanou Nova v období máj 2008 až apríl 2010.

Projekt bol financovaný z Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu, zo štátneho rozpočtu SR a z prostriedkov AINovy .

Brožúra je určená najmä zamestnancom mestských, miestnych a obecných úradov, ktorí sú cieľovou skupinou celého projektu.

Text brožúry je rozdelený do dvoch častí.

Prvá časť sa zaoberá projektom a jeho výsledkami, obsahuje zhrnutie a prezentáciu jednotlivých aktivít a prínosov projektu.

Druhá časť brožúry je venovaná aplikácii § 5 Občianskeho zákonníka v SR. Obsahuje vývoj a dôvody existencie § 5 OZ, vymedzenie právnych pojmov použitých v tomto trojvetovom ustanovení, použitie iných relevantných právnych predpisov a ich vzťah k § 5 OZ, konanie na úrade, použitie procesnoprávnych inštitútov, opravné prostriedky proti rozhodnutiu úradu a výkon rozhodnutia. Táto časť je vypracovaná JUDr. Artúrom Soldánom, prednostom Obecného úradu Šenkvice, ktorý sa venuje agende § 5 OZ viac ako právnici na iných úradoch. JUDr. Soldán využil svoje bohaté skúsenosti a s cieľom ponúknuť zamestnancom mestských, miestnych a obecných úradov na Slovensku spôsob riešenia § 5 OZ, poskytol svoj právny výklad pojmov ako aj procesnoprávne riešenie tohto ustanovenia, ktoré uplatňoval. Kapitolu uzatvára popisom konkrétnych prípadov, ktoré riešil a vyslovuje svoj názor na existenciu a právnu úpravu § 5 OZ. Prílohy uzatvárajúce brožúru dopĺňajú text o vzory tlačív, rozhodnutí, zápisníc z pojednávania a iných, použitých na Mestskom úrade Pezinok a Obecnom úrade Šenkvice ako aj krátky výkladový slovník.

Na tomto mieste je vhodné upozorniť na skutočnosť, že § 5 OZ nie je síce úplne novou súčasťou slovenského právneho poriadku, ale vzhľadom na to, že obsahuje len 3 vety a je hmotnoprávne súčasťou občianskeho zákonníka a procesnoprávne sa aplikuje správny poriadok, patrí medzi ustanovenia a inštitúty prinášajúce pochybnosti, otázky a neistotu pri jeho aplikácii mestami a obcami od roku 2004. Na Slovensku existuje málo právnych výkladov tohto

ustanovenia a aj tie, ktoré sú, sú skôr minimalistické. Prípady, ktoré sa dostali až pred súd, a teda k nim existuje právny výklad sudcov, sa tiež dajú spočítať veľmi rýchlo, navyše existujú rôzne súdne rozhodnutia v obdobných prípadoch, teda líšia sa aj právne názory sudcov v SR. Pravdepodobne z tohto vyplýva aj postoj miest a obcí k tomuto ustanoveniu, t.j. vydávajú čo najmenej rozhodnutí podľa § 5 OZ.

Táto brožúra Vám prináša maximum v súčasnosti dostupných informácií k § 5 OZ. Reprezentuje jeden právny názor, čo však nevylučuje, že sa stretnete s inými právnymi názormi, iným spôsobom a priebehom konania a iným výkladom niektorých pojmov a inštitútov ako aj možnosťou ich použitia.

Dovoľujeme si Vám teda predložiť našu brožúru ako východisko a pomôcku pre Vaše budúce rozhodovanie, ako zbierku doteraz získaných skúseností a zhrnutie súčasného stavu v SR v tejto oblasti, ale tiež ako jednu z možností, nevylučujúcu, že budúcnosť ukáže iný smer a niektoré právne názory tu prezentované budú časom prekonané.

Obsah

Predhovor 5

Časť 1
O projekte 9
1.1 Témy projektu 9
1.2 Aktivity projektu 10
1.3 Prínosy projektu 11
1.4 Realizátor projektu – AINova 13

Časť 2
Ustanovenie § 5 Občianskeho zákonníka, možnosti jeho uplatnenia, skúsenosti z praxe 15
2.1 Úvod 15
2.1.1 Historický prehľad 16
2.1.2 Vymedzenie základných pojmov a ich charakteristika 18
2.2 Ustanovenie § 5 Občianskeho zákonníka 23
2.2.1 Vzťah § 5 OZ k niektorým iným právnym predpisom 24
2.3 Procesné konanie podľa § 5 OZ 29
2.3.1 Podanie návrhu na začatie konania: použitie Správneho poriadku 29
2.3.2 Predvolanie na pojednávanie 31
2.3.3 Pojednávanie a zápisnica 32
2.3.4 Ohliadka 35
2.3.5 Vydanie rozhodnutia 36
2.3.6 Rozhodnutie o predbežnom opatrení 38
2.3.7 Rozhodnutie o zmieri 39
2.3.8 Právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutí o predbežnom opatrení 40
2.3.9 Poriadková pokuta 41

2.4 Výkon rozhodnutia o poskytnutí ochrany podľa § 5 OZ 42
2.4.1 Náhradný výkon 42
2.4.2 Ukladanie donucovacích pokút 43
2.5 Opravné prostriedky voči rozhodnutiu o predbežnom opatrení podľa § 5 OZ 44
2.5.1 Odvolanie voči rozhodnutiu obce 44
2.5.2 Súdne preskúmanie rozhodnutia obce 44
2.6 Vybrané prípadové štúdie riešené v zmysle § 5 OZ 44
2.7 Konanie v zmysle § 5 OZ – úvahy de lege ferenda 57
2.8 Záver 59

Prílohy 61
Postup obce pri uplatňovaní ust. § 5 OZ..... 61
Typy sporov vzniknutých pri uplatňovaní ust. § 5 OZ.....62
Vzory tlačív 63
Krátky výkladový slovník.....78
Použitá literatúra a pramene.....79
O autoroch.....81

ČASŤ 1*

O projekte

1.1 Témy projektu

Prioritou, v rámci ktorej bol projekt realizovaný, je posilňovanie súdnictva SR, v tomto prípade odbremenenie slovenských súdov.

Projekt sa venuje trom podtémam - uplatňovaniu § 5 Občianskeho zákonníka, mediácii ako mimosúdnemu riešeniu sporov a zvýšeniu informovanosti občanov SR o spôsoboch a možnostiach získať rady a dostať odpovede na svoje otázky týkajúce sa ich života ako občanov EÚ, t.j. pri cestovaní, presídlení či práci v inom členskom štáte, pri podnikaní v rámci vnútorného trhu EÚ a pod.

V zmysle ustanovenia § 5 OZ obce vydávajú rozhodnutia, ktorými predbežne zakážu zrejmý zásah do pokojného stavu alebo uložia, aby bol obnovený predošlý stav. V praxi ide najmä o tzv. susedské spory, ktoré inak môžu končiť až na súde. Práve toto ustanovenie oprávňuje obce (od roku 2004) vydávať rozhodnutia za špecifických okolností a zabrániť tak, aby sa všetky takéto prípady automaticky dostali pred súd (samozrejme súdne preskúmanie rozhodnutí podľa § 5 OZ je možné).

Mediácia je mimosúdne riešenie sporov. Ide o relatívne nový právny inštitút v systéme slovenského práva (od roku 2004), ktorého cieľom je odbremeniť súdy a poskytnúť občanom rýchlejšie a lacnejšie riešenie ich občiansko-právnych, pracovno-právnych a rodinno-právnych sporov, ako aj sporov vyplývajúcich z ich obchodných záväzkov.

Tretia podtéma projektu je spojená s naším členstvom v Európskej únii. Slovenská republika vstúpila do EÚ v roku 2004, slovenskí občania sa tak stali aj občanmi EÚ. S európskym občianstvom sú spojené práva, ktoré aj naši občania môžu využiť vo svoj prospech – obracanie sa so sťažnosťou na Európskeho ombudsmana, predkladanie petícií Európskemu parlamentu. EÚ tiež poskytuje svojim občanom bezplatné služby, vďaka ktorým sa dozvedia odpovede na svoje otázky týkajúce sa politík a inštitúcii EÚ, tiež právneho systému EÚ, ktorý je súčasťou slovenského právneho systému a dostanú radu o svojich konkrétnych problémoch, ktoré súvisia s fungovaním vnútorného trhu EÚ a s praktickou aplikáciou práva EÚ.

---

* Autor: Mgr. Lucia Bizoňová

1.2 Aktivity projektu

Projekt začal rozposlaním úvodnej informácie a dotazníka týkajúceho sa uplatňovania § 5 OZ a mediácie na cca. 140 mestských, miestnych a obecných úradov v SR s cieľom nadviazať s nimi kontakt a spoluprácu a získať odrazové informácie o aplikácii § 5 OZ na úradoch ako aj ich záujem o tému.

Následne sa uskutočnili osobné konzultácie na 21 úradoch (Poprad, Martin, Trenčín, Partizánske, Topoľčany, Hlohovec, Bratislava Petržalka, Skalica, Stará Turá, Trnava, Modra, Senec, Pezinok, Nitra, Nová Baňa, Košice časť Juh a Západ, Fiľakovo, Zvolen, Handlová a Kysucké Nové Mesto). Poznatky, skúsenosti, podnety a potreby zamestnancov úradov boli spracované a použité pri zostavovaní programu hlavnej aktivity projektu – seminárov.

Hlavnou aktivitou tohto konzultačno-vzdelávacieho projektu bola realizácia 10 dvojdňových seminárov pre zamestnancov úradov na celom území SR. Semináre sa uskutočnili v týchto mestách: Žilina, Nová Baňa, Partizánske, Vysoké Tatry, Košice, Senica, Stará Turá, Bardejov a Svätý Jur (2 krát). Okrem zamestnancov úradov týchto miest sa na seminároch zúčastnili zamestnanci úradov v Martine, Vrútkach, Žiari nad Hronom, Rudne nad Hronom, Píle, Kľaku, Malej Lehote, Žarnovici, Topoľčanoch, Hlohovci, Revúcej, Hanušovciach nad Topľou, Svite, Leopoldove, Skalici, Bzinciach pod Javorinou, Moravskom Lieskovom, Krajnom, Myjave, Brezovej pod Bradlom, Svidníku, Prešove, Stropkove, Zborove, Pezinku, Ivanke pri Dunaji, Slovenskom Grobe, Senci, Šenkviciach a Bratislave. Na seminároch sa zúčastnilo a živo diskutovalo147 pracovníkov samospráv.

Program seminárov zahŕňal prezentáciu sumarizujúcu poznatky a skúsenosti týkajúce sa § 5 OZ na Slovensku a v Čechách. Na každom seminári boli tiež odprezentované skúsenosti z praxe, rozhodnutia vydané úradmi podľa § 5 OZ a prípady, ktoré skončili pred súdom v rámci súdneho preskúmania rozhodnutí obcí a miest.

O inštitúte mediácie prednášal a diskutoval mediátor zapísaný v zozname mediátorov.

Časť seminára bola venovaná stručnej prezentácii o rozhodovacom procese v EÚ a európskych inštitúciách s dôrazom na možnosti, kam a ako sa môžu občania obrátiť so svojimi otázkami a problémami spojenými s ich životom v EÚ. Sťažnosti na nesprávne konanie, prípadne nekonanie európskych inštitúcií rieši Európsky ombudsman, na porušovanie európskeho práva možno upozorniť petíciou zaslanou Európskemu parlamentu. Účastníci boli informovaní aj o ďalších bezplatných službách ako napr. SOLVIT – online sieť

na riešenie problémov, ktoré vznikajú pri nesprávnom uplatňovaní pravidiel vnútorného trhu orgánmi verejnej správy, či EUROPE DIRECT – služba poskytujúca odpovede na otázky týkajúce sa fungovania EÚ, práv občanov EÚ, o európskych inštitúciách a politikách.

V rámci projektu boli tiež vydané a na úrady distribuované informačné letáky k téme a táto brožúra, ktorá poskytuje obsiahlejšiu informáciu najmä spôsobu aplikácie § 5 OZ.

Záverečnou aktivitou projektu bola celoslovenská konferencia na tému § 5 OZ, ktorá sa konala 23.4.2010 v Bratislave.

1.3 Prínosy projektu

V predchádzajúcej kapitole sú vymenované a stručne opísané aktivity projektu, ktoré sa uskutočnili podľa pôvodného plánu.

Počas realizácie sa však vyskytli nepredvídané a teda neplánované skutočnosti, ktoré priniesli o to zaujímavejšie výsledky, poznatky a zistenia vyplývajúce z dvojročnej práce s ľuďmi, ktorí § 5 OZ priamo aplikujú, alebo naopak, sa jeho aplikácii vyhýbajú. Implementácia projektu priniesla tzv. pridanú hodnotu, ktorá sa týka najmä právneho inštitútu ochrany pokojného stavu.

Vzbudili sme záujem o tému § 5 OZ, vyprovokovali sme diskusiu. Spolu s účastníkmi našich aktivít sme pomenovali problémy, slabé miesta, nejasnosti, teda prekážky, ktoré bránia jednoduchému používaniu § 5 OZ a zároveň sme hľadali možnosti ich prekonania.

V tejto časti by sme sa radi o takéto zistenia a poznatky podelili.

Program seminárov bol utvorený spracovaním informácií z vyplnených dotazníkov a aplikovaním skúseností, názorov a potrieb zástupcov úradov získaných počas konzultácií. Touto cestou sme tiež identifikovali a oslovili odborníkov v požadovaných témach (§ 5 OZ, mediácia a informačné a poradenské služby EÚ). Prezentácie na seminároch boli odprednášané Mgr. Luciou Bizoňovou, AINova, Mgr. Katarínou Cigánovou, AINova, JUDr. Vladimírom Pirošíkom, mediátorom a advokátom, členom mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, PhDr. Máriou Gajdošíkovou, mediátorkou a JUDr. Artúrom Soldánom, prednostom Obecného úradu v Šenkviciach.

Najviac pozornosti sme venovali problematike § 5 OZ. Dôležitosť tohto ustanovenia pre cieľovú skupinu sa potvrdila aj v priebehu projektu záujmom zo strany zamestnancov úradov.

Ako ukázali prieskumné aktivity AINovy, problematika § 5 OZ nebola na Slovensku doteraz celoplošne otvorená. Veľa úradov o existencii § 5 OZ dokonca nevie, prípadne aj keď vedia, úplne sa vyhýbajú jeho aplikácii. Úrady, ktoré sa pustili do konania o vyda-

ní rozhodnutia podľa § 5 OZ, vstúpili na „pole neorané“, nemali možnosť využiť podrobné komentáre, právny výklad či už akademikov alebo advokátov, sudcov, prokurátorov (výklady, ktoré existujú sú čiastkové a neprinášajú dostatočný návod, ktorý by úradníkom dal istotu) a predchádzajúce skúsenosti iných. Rozhodnutia sudcov preskúmavajúce rozhodnutia úradov prichádzali pomaly, naviac niektoré boli dokonca protichodné.

Keďže ustanovenie § 5 OZ je súčasťou aj českého právneho systému, pozreli sme sa na právnu úpravu a jej spracovanie u našich susedov. Česká právna úprava sa ukázala v priebehu projektu ako jeden z užitočných zdrojov informácií a to z nasledovných dôvodov: česká právna úprava ochrany pokojného stavu je hmotnoprávne totožná s našou, právny vývoj je rovnaký v obidvoch krajinách, v ČR existuje viac článkov, právnych názorov a výkladov týkajúcich sa tejto témy, v roku 2008 sa v ČR uskutočnila celoštátna konferencia venovaná téme pod záštitou ombudsmana, ktorý je veľmi aktívny v tomto smere a zapojil sa do riešenia mnohých prípadov aplikácie § 5 OZ (z konferencie bol vydaný aj zborník), v novom českom občianskom zákonníku bola navrhnutá novela § 5 OZ s presnejším rozpracovaním (hoci medzitým stiahnutá), celkovo je táto téma v ČR viac otvorená, diskutuje sa o nej a hľadajú sa nové východiská a zlepšenia.

Prínosom boli tiež bohaté skúsenosti JUDr. Artúra Soldána s aplikáciou § 5 OZ, ktorej sa venoval jednak v rámci svojho pôsobenia na Mestskom úrade v Pezinku a neskôr na Obecnom úrade v Šenkviciach.

Problematika § 5 OZ vyprovokovala diskusie na väčšine seminárov. Ukázalo sa, že často je § 5 OZ použitý na prípady, ktorých riešenie by bolo vhodnejšie a efektívnejšie zabezpečiť inou cestou a naopak, v niektorých prípadoch je najvhodnejšia aplikácia § 5 OZ avšak úrad ho na prípad nepoužil. Uvedené už naznačuje, že § 5 OZ sa dá chápať extenzívne. Výsledkom diskusií v rámci nášho projektu bolo konštatovanie, že § 5 OZ má opodstatnenie, treba ho však použiť za presne vymedzených okolností v prípadoch, ktorých okolnosti spĺňajú dikciu § 5 OZ, s cieľom rýchlo a efektívne nastoliť pokojný stav.

Zdrojom informácií boli už spomínané súdne rozhodnutia o preskúmaní rozhodnutí úradov. Tieto nám však súčasne priniesli protichodné právne názory sudcov. V tejto súvislosti je treba upozorniť najmä na otázku povahy rozhodnutí úradov podľa § 5 OZ, nakoľko z toho vyplývajú ďalšie dôležité právne následky. Prvé rozhodnutia súdov po roku 2004 totiž odmietajú súdne preskúmavanie rozhod-

nutí úradov podľa § 5 OZ z dôvodu, že ide o predbežné opatrenia podľa správneho poriadku (§ 43 ods. 1 Správneho poriadku), ktoré podľa Občianskeho súdneho poriadku nie sú preskúmateľné súdmi, nakoľko ide o procesne predbežnú úpravu právnych vzťahov len do vydania konečného rozhodnutia (ktoré musí byť vydané).

Zlom nastal s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR z roku 2008, v ktorom sa konštatoval opak predchádzajúceho výkladu: rozhodnutie podľa § 5 OZ nie je predbežným opatrením v zmysle Správneho poriadku, ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce a o opravnom prostriedku rozhoduje súd. Predbežnosť v intenciách § 5 OZ je totiž chápaná vo vzťahu k možnému súdnemu rozhodovaniu veci, sporu ako takého. Takže ak sa účastníci neobrátia na súd, rozhodnutie úradu je konečným rozhodnutím. V zmysle vyššie uvedeného právneho výkladu by teda došlo k popretiu jednej zo zásad práva – možnosti konať pred súdom.

Tento výklad treba mať na pamäti bez ohľadu na to, ako úrady svoje rozhodnutie podľa § 5 OZ nazývajú napr. predbežné rozhodnutie, predbežné opatrenie.

Napriek všetkým uvedeným skutočnostiam ktoré vzbudzujú neistotu sa domnievame, že ustanovenie § 5 OZ je užitočným nástrojom, ktorý dáva samosprávam účinnú možnosť byť nápomocnými pri riešení občiansko-právnych sporov. Jeho častejšie používanie, hoci aj vedúce k súdnemu konaniu, rozšíri aplikačnú prax a v konečnom dôsledku povedie k jeho jednoznačnému výkladu. Ustanovenie § 5 OZ sa tak stane samozrejmou súčasťou rozhodovania a prestane byť „strašiakom“, ktorým v súčasnosti do istej miery je.

1.4 Realizátor projektu – AINova

AINova je občianske združenie, ktorého poslaním je prispieť k upevneniu a rozvoju otvorenej spoločnosti orientovanej na uplatnenie vedomostí a demokratických princípov pri jej spravovaní. V súlade so svojim hlavným poslaním AINova napomáha procesu európskej integrácie.

Cieľom inštitúcie je najmä poskytovanie nových príležitostí na vzdelávanie v oblastiach, ktoré absentujú alebo nie sú plno rozvinuté v súčasnom vzdelávacom systéme. Pri tejto činnosti sa AINova usiluje nadviazať na vedomosti a skúsenosti partnerských inštitúcií doma i v zahraničí. So vzdelávacími aktivitami sa spájajú ďalšie odborné činnosti inštitúcie zamerané na zvyšovanie citlivosti širšej verejnosti na vybrané problémy. Popri vzdelávaní sa AINova venuje aj výskumno-aplikačnej činnosti a poskytovaniu konzul-

tačných služieb. Tieto praktické činnosti sú programovo previazané s obsahom vzdelávania.

Pôsobenie AINova je orientované najmä na oblasť ochrany a rozvoja kvality životného prostredia (kultúrneho i prírodného) a jeho integráciu do miestneho rozvoja, do oblasti rozvoja občianskej spoločnosti a európskej integrácie, do sféry komunikácie a rozvoja znalosti cudzích jazykov. Princípom programovej orientácie AINova je otváranie nových spoločensky aktuálnych tém, zavádzanie inovatívnych foriem ich komunikácie smerom k odbornej i laickej verejnosti, šírenie vedomostí a skúseností z procesu európskej integrácie smerom k budúcim prístupovým krajinám.

Aktivity ponúkané inštitúciou sú rozpracované pre rôzne cieľové skupiny so snahou docieliť ich komplementaritu a synergiu: AINova poskytuje špecializované odborné vzdelávanie pre profesionálov, pracovníkov štátnej a miestnej správy, pracovníkov európskej administrácie, učiteľov, mládež a školské deti ako aj pre širokú verejnosť. V segmente celoročného špecializovaného vzdelávania v oblasti ochrany a rozvoja kultúrneho dedičstva a v projektoch cezhraničnej spolupráce v téme európskej integrácie je pre poslucháčov i lektorov komunikačným jazykom angličtina. Tým sa otvára možnosť na presieťovanie medzinárodných skupín študentov naprieč európskym priestorom i cez jeho hranice a možnosť priameho pôsobenia zahraničných expertov v pedagogickom procese.

Sídlom AINova je Svätý Jur, mesto s bohatou tradíciou, v blízkosti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava, ktoré ponúka priaznivé podmienky na vytvorenie vhodnej študijnej atmosféry. Popri vlastných priestoroch AINova využíva na svoju pedagogickú a osvetovú činnosť aj priestory miestneho informačného centra v Svätom Jure. V spolupráci s mestom a vďaka úspešnému projektu EÚ sa nachádza v miestnom informačnom centre knižnica AINova, zariadenia pre verejný prístup k internetu a priestor pre väčšie spoločenské stretnutia a výstavy.

Garanciou odborných kvalít vzdelávacích procesov je akreditácia poskytovaných programov Ministerstvom školstva Slovenskej republiky v rámci celoživotného vzdelávania.

O správnosti orientácie AINova, aktuálnosti a úspešnosti jej snažení, svedčia viaceré medzinárodné ocenenia.

Úspešnosť v grantových schémach na domácej i zahraničnej pôde ako aj sponzorstvo zo súkromného sektora potvrdzuje dlhodobo spoločenskú aktuálnosť smerovania AINova.

ČASŤ 2

Ustanovenie § 5 Občianskeho zákonníka, možnosti jeho uplatnenia, skúsenosti z praxe

Nasledujúce kapitoly vznikli vďaka cenným radám a postrehom Mgr. Petra Štetku, právnika MsÚ Pezinok, s ktorým sme spoločne riešili väčšinu konaní podľa § 5 OZ.
Zároveň týmto ďakujem Academii Istropolitane Nova, so sídlom vo Svätom Jure, ktorá mi umožnila prednáškovú činnosť týkajúcu sa § 5 OZ a vydala túto brožúru.
JUDr. Artúr Soldán, autor tejto časti

2.1 Úvod

Zákonom č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola v článku III. tohto zákona upravená aj zmena zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ"), a to konkrétne § 5 OZ, kde sa slová „príslušnom orgáne štátnej správy" **nahradili slovom „obci" a slovo „ten" sa nahradilo slovom „obec".** Zdanlivo kozmetické zmeny dvoch slovíčok priniesli prelom do právomoci samospráv. Tento zákon nadobudol účinnosť 01. 01. 2004.

Znenie ust. § 5 Občianskeho zákonníka je v súčasnosti nasledovné:

„Ak došlo k zrejmému zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať, alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde."

Jednoduché, stručné a zrozumiteľné ustanovenie je zaradené do prvej časti OZ (všeobecné ustanovenia), do jeho prvej hlavy (občianskoprávne vzťahy a ich ochrana).

Uvedené ustanovenie však vo svojej stručnosti a zreteľnosti narobilo množstvo najmä aplikačných problémov a dá sa neskromne povedať, že práve toto ustanovenie OZ prinieslo obciam (v celom ďalšom texte tam, kde sa píše obec, sa má za to, že ide zároveň o mesto) zreteľné rozšírenie ich agendy, ktorej riešenia často zostávajú na pleciach starostov (v celom ďalšom texte tam, kde sa píše starosta, sa má za to, že ide zároveň o primátora) obcí, pretože práve v menších obciach chýba odborne vyškolený aparát. Nie je preto vôbec neobvyklé, že obce sa bránia vstupovať do tejto pre nich novej a neznámej problematiky, odkazujú navrhovateľov na súd, alebo ich podania podľa § 5 OZ odstupujú na iné orgány.

Už pri zaraďovaní ust. § 5 OZ sa vyskytujú teoreticko-právne problémy – obvykle býva zaraďovaný do sféry ochrany *subjektívnych práv.* Skutkovým základom pre rozhodnutie obce je *posledný* pokojný stav, ktorý existoval pred zrejmým zásahom. Obec zisťuje a rieši pri návrhu v zmysle § 5 OZ *skutkové* otázky, nie otázky právne.

Cieľom tejto brožúry je priniesť nové informácie a praktické skúsenosti z uplatňovania ust. § 5 obcami tak, aby toto ustanovenie nebolo iba strašiakom a stalo sa pevným základom v rozhodovaní samosprávy.

Keďže pracujem v samospráve, viem, že mnohým zamestnancom pomáhajú pri ich každodennej práci aj vzorové tlačivá. V závere tejto brožúry – okrem procesných grafov (ako má obec postupovať pri podaní v zmysle § 5 OZ), dopĺňam aj vzory podania, predvolania, zápisnice, rozhodnutia o vydaní predbežného opatrenia, o uzatvorení zmieru a o zastavení konania.

Želal by som si, aby táto brožúra bola prínosom pre činnosť samospráv na Slovensku aj z toho dôvodu, že rozhodovacia činnosť podľa § 5 OZ zvyšuje autoritu jednotlivých samospráv a samotných starostov a rýchlosť a efektívnosť konania o zrejmom zásahu do pokojného stavu v obci môže ušetriť čas oproti zdĺhavému súdnemu konaniu pred civilným súdom v občiansko-právnom konaní.

2.1.1 Historický prehľad

Predbežná ochrana bola známa už z čias Rímskej ríše. Už v tom čase bolo možné vydávať zo strany prétora tzv. interdikty, to znamená príkazy alebo zákazy adresované jednej alebo viacerým procesným stranám. Interdiktami bola v časoch starovekého Ríma chránená najmä držba.

Už v tých časoch existoval tzv. sumárny proces (summaria cognitio) – skrátené a zrýchlené konanie v sporoch, ktoré boli v klasickej

dobe predmetom interdiktnej ochrany; nežiadal sa plný dôkaz, stačilo spravdepodobnenie, skúmala sa len vedľajšia otázka, alebo sa dôkladné preskúmanie vyhradilo neskoršiemu konaniu. Z dnešného ponímania ide jednoznačne o konanie v duchu § 5 OZ.

Rímske právo vyznávalo veľmi zaujímavú zásadu, ktorá by sa mala uplatňovať aj dnes, a síce, že ak sa má plne zabezpečiť medziľudské spolunažívanie, nemožno ochranu práv ponechať len na súd, treba sa usilovať predchádzať súdnym sporom. Práve prétor, ako najvyšší rímsky úradník, bol povinný starať sa o pokoj a poriadok v spoločnosti.

Zaujímavé boli najmä prétorské interdikty reštitutórne (restituas – prikazovalo sa obnoviť predošlý stav). Pri konaní *Restitutio in integrum* išlo o navrátenie do predošlého stavu – bol to právny prostriedok, ktorým prétor po preskúmaní vecí odstraňoval škodlivé účinky civilného práva.

Tieto rozlíšenia ochrany prebral aj Všeobecný zákonník občiansky ABGB z roku 1811 (nemecky Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten Deutschen Erbländer der Österreichischen Monarchie) a uhorské obyčajové právo, ktoré platili na našom území až do roku 1950.

Občiansky zákonník z roku 1950 (zákon č. 141/1950 Zb.) zachovával posesórnu ochranu ako ochranu práva a bolo možné sa domáhať ochrany do 30 dní odo dňa zásahu do držby v zmysle § 151:

„Kto bol svojmocne vo svojej držbe rušený alebo držby pozbavený, môže do tridsiatich dní po tom, keď sa dozvie o rušení a o rušiteľovi, žiadať na miestnom národnom výbore, aby rušenie zakázal, a ak to zodpovedá povahe veci, aby nariadil všetko uviesť do pôvodného stavu.“

Padla tu však právomoc súdov a riešenia sporov boli zverené vtedajším národným výborom, pretože lepšie poznali miestnu situáciu.

Občiansky zákonník prijatý v roku 1964, zavádza ust. § 5 vychádzajúc z tej istej koncepcie ako zákonník z roku 1950, absentuje tu však lehota, počas ktorej sa možno ochrany domáhať.

Pôvodné znenie ust. § 5 bolo po prijatí Občianskeho zákonníka v roku 1964 nasledovné:

„Ak je socialistické spolužitie porušené zrejmým zásahom do práva, možno sa domáhať ochrany na miestnom národnom výbore. Aby zachovávanie pravidiel socialistického spolužitia bolo obnovené, môže miestny národný výbor predbežne zásah do práva zakázať, alebo uložiť, aby závadný stav bol odstránený. Právo domáhať sa ochrany na súde nie je tým dotknuté.“

Uvedené ustanovenie bolo opäť zmenené zákonom č. 509/1991 Zb., ktorého text doplnený o právomoc obce platí doposiaľ. (Zákon č. 509/1991 Zb. nadobudol účinnosť 01. 01. 1992).

Text § 5 OZ, ktorý platil od 01. 01. 1992 do 01. 01. 2004:

„Ak došlo k zrejmému zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na príslušnom orgáne štátnej správy. Ten môže predbežne zásah zakázať, alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde."

V období rokov 1992-2004 bola ochrana proti zrejmému zásahu do pokojného stavu zverená orgánom štátnej správy – teda vtedajším okresným úradom. Okresné úrady tejto problematike venovali iba okrajovú pozornosť a snažili sa návrhy účastníkov konania odstupovať na súdy.

Nemám informácie o konkrétnych rozhodnutiach okresných úradov v prípadoch zrejmého zásahu do pokojného stavu, preto môžem iba konštatovať, že obce v roku 2004 pri riešení problematiky v zmysle § 5 OZ vstúpili doslovne „na zelenú lúku".

Konanie obce podľa § 5 OZ je *originálnou* právomocou obcí, ktorá im bola uložená zákonom (vyplýva to najmä z § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ďalej len „Zákon o obecnom zriadení" a v zmysle čl. 67 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov). Ide teda o *výkon samosprávnej pôsobnosti* obce, nie o prenesený výkon štátnej správy.

2.1.2 Vymedzenie základných pojmov a ich charakteristika

Pokojný stav

Definovať, čo je pokojný stav, je značne komplikované, ale mohli by sme povedať, že pokojný stav môže byť chápaný ako stav, ktorý nie je nikým rušený, aj ako stav, ktorý nikoho neruší.

Český právny teoretik prof. Viktor Knapp sa pokúsil definovať tento stav ako *stav, ktorý nikto nevníma na svoju ujmu.* Súčasne môže existovať aj nepokojný stav, ten Knapp charakterizuje ako stav, proti ktorému je prípustná svojpomoc.

V prvom rade si je potrebné uvedomiť, že obec, teda starosta obce či ním poverený zamestnanec, sa *nezaoberá* otázkou, či bol zásah do pokojného stavu v súlade s právom, alebo v rozpore s ním. Zisťuje sa iba, či boli splnené dve základné podmienky, ktoré ustanovuje Občiansky zákonník a síce:

1. zrejmý zásah do pokojného stavu
2. existencia pokojného stavu

Ide o posledný pokojný stav pred zásahom. Rozsah poskytnutej ochrany je opäť daný § 5 OZ. Podľa tohto ustanovenia je obec oprávnená zásah do pokojného stavu:

a) zakázať
b) rušiteľovi uložiť, aby obnovil posledný pokojný stav
c) zakázať a rušiteľovi uložiť, aby obnovil posledný pokojný stav.

Pojem zásah, zrejmý zásah

Zásahom sa v zmysle ust. § 5 OZ myslí *zmena* pokojného stavu takým konaním, že je niekto vo svojom pokojnom stave rušený, a to tak, že skutočnosť, ktorá ho spôsobila, možno niekomu pripísať (opäť Viktor Knapp).

Zásah do pokojného stavu môže byť:

a) jednorazový
b) opakujúci
c) trvajúci

Zásah môže smerovať najmä proti:

- pokojnému ovládaniu nehnuteľnosti a to napr. zabránením vstupu do domu, bytu, obťažovaním emisiami, prevismi haluzí podľa § 127 Občianskeho zákonníka
- proti inému pokojnému stavu. Takýto zásah môže spočívať najmä v odoprení pravidelného plnenia.

Z hľadiska ochrany podľa § 5 OZ ale *nie je dôležité*, či bolo zásahom porušené niekoho *právo*, ale to, že bol zmenený pokojný stav.

Ďalšia otázka, ktorá stojí za úvahu je tá, či zásah do pokojného stavu môže spočívať iba v ľudskom konaní, alebo aj v skutočnostiach nezávislých na ľudskom konaní.

Podľa môjho názoru, môže zásah do pokojného stavu nastať akýmkoľvek konaním, teda aj konaním nezávislým na ľudskej vôli, napr. pádom stromu, ktorý spôsobila víchrica, zosuvom pôdy pri zemetrasení a pod. Problémom pri takomto zásahu sa javí tzv. pasívna legitimácia – proti komu možno žiadať ochranu v zmysle § 5 OZ v prípadoch konania nezávislého na ľudskej vôli. Je tu sťažené najmä zisťovanie pasívnej legitimácie.

Poznámka

Absurdná situácia by mohla nastať, ak by sa niekto domáhal ochrany proti zrejmému zásahu na obci proti víchrici, či vetru, ktoré ho rušia v jeho *pokojnom* stave.

Osobitne treba zdôrazniť, že podľa ust. § 5 OZ ide o **zrejmý** zásah, t.j. takýto zásah musí byť na prvý pohľad evidentný, bez toho, aby obec tento zásah preverovala prostredníctvom ďalších dôkazov. Musí byť očividný a jasný aj pre iné osoby.

Zásah ľudským správaním

Ľudské správanie, ktoré možno kvalifikovať ako zásah do pokojného stavu, by malo byť konanie svojpomocné, to znamená, že zásahom do pokojného stavu nie je zásah, ku ktorému došlo so súhlasom toho, v prospech ktorého svedčí pokojný stav. (Ťažko by sa potom mohol navrhovateľ domáhať ochrany na obci proti zásahu, s ktorým súhlasil – prax však ukazuje, že sa množia prípady, kedy sa sporné strany presne nerozumeli a každý si súhlas druhého vykladal podľa seba, čím vznikol zrejmý zásah do pokojného stavu.)

Zásah do pokojného stavu spočíva teda vždy v ľudskom správaní, ktoré môže byť vo forme komisívneho alebo omisívneho právneho úkonu.

V prípade komisívneho právneho úkonu sa vôľa subjektu prejavuje aktívnym správaním (subjekt niečo vykoná). Komisívne úkony sa ďalej členia na výslovné a konkludentné. Výslovný právny úkon možno vykonať písomne (list, telegram, e-mail). Konkludentný úkon je aktívne nevyslovené konanie, z ktorého však možno poznať vôľu konajúceho (napr. mlčky, prikývnutím hlavy na znak súhlasu).

Poznámka:

Možno sa ale domáhať ochrany proti zásahu do pokojného stavu na obci aj na základe konkludentného úkonu? Modelová situácia – vlastník 1 sa opýta vlastníka 2, či môže odstrániť vetvy z jeho stromu, ktoré prečnievajú na pozemok vlastníka 1. Vlastník 2 je práve zaneprázdnený – číta noviny, iba prikývne – čím dá konkludentne najavo svoj súhlas. Vlastník 1 oreže haluze stromu, ktoré prečnievajú na jeho pozemok, načo sa vlastník 2 spamätá a bude namietať zrejmý zásah do *svojho* pokojného stavu, pretože takýto súhlas nedal.

V omisívnom právnom úkone sa prejavuje vôľa konajúceho omisívnym správaním (nečinnosťou, buď v podobe zdržania sa určitého správania alebo strpenie správania iného subjektu).

Môže byť ale zásahom do pokojného stavu aj verbálny prejav? Iste áno, len je veľmi problematické dokazovanie takéhoto zásahu.

Poznámka:

Vlastník 1 ústne zakáže prechod vlastníkovi 2 k studni, ktorá je v ich spoločnom vlastníctve, ale prístupová cesta je vo výlučnom vlastníctve vlastní-

ka 1. Zasiahol tým do pokojného stavu predchádzajúceho užívania studne vlastníka 2? Nepochybne áno a keďže obec nemá skúmať *právny* stav, ale stav faktický, je možné takýto spor riešiť v zmysle § 5 OZ.

Stav právny a faktický

Ako najzložitejšia otázka ochrany podľa § 5 OZ sa javí vymedzenie pojmu pokojný stav – Občiansky zákonník nám bližšie nehovorí, čo to pokojný stav je, a či je predmetom ochrany stav faktický alebo stav právny. Z dikcie § 5 OZ vyplýva, že cieľom ochrany je stav faktický, *nie* stav právny.

Predpoklady poskytnutia ochrany proti zrejmému zásahu sú nasledovné:

- právna zásada *quieta non movere* (kľudným nehýbať)
- ide o ochranu pokojného stavu – t. j. stavu faktického, nie právneho
- čo sa týka povahy, ide o operatívnu (rýchlu) ochranu
- nejde o ochranu subjektívneho práva, ale o ochranu posledného pokojného (faktického) stavu, ktorý sa fakticky vytvoril a trval už takú dobu, že ho možno bez pochýb označiť za pokojný

Obec teda pri konaniach v zmysle § 5 OZ skúma iba:

A) existenciu pokojného stavu – pokojné užívanie veci, pokojná držba pozemku
B) *zrejmé* porušenie stavu (A)

Treba si ale uvedomiť, že rozhodnutie obce *nie je* pre súd právne záväzné (netvorí sa tu teda prekážka veci právoplatne rozsúdenej – *rei iudicata*.). V konečnom dôsledku môže spornú právnu vec rozhodnúť až súd.

Pri prečítaní § 5 OZ si je potrebné uvedomiť, že zákonodarca tu počíta s dvojitou ochranou – najprv sa hovorí o predbežnej ochrane poskytovanej obcou a v tretej vete sa hovorí o ochrane prostredníctvom orgánu verejnej moci, teda súdu.

V prípade, že navrhovateľ podá súčasne s návrhom na ochranu proti zrejmému zásahu na obci *aj žalobu na súd* (napr. žalobou o vydanie predbežného opatrenia proti zrejmému zásahu do pokojného stavu), je nutné návrh podaný na obec zamietnuť a konanie zastaviť v zmysle ust. § 30 ods. 1 písm. g) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“).

Poznámka:

V aktuálnej českej právnej úprave podľa zákona č. 500/2004 Sb. Správní řád v znení neskorších predpisov možno súčasne podať návrh na obec aj na súd, a to aj v priebehu konania podľa § 5 OZ na obci (pred, či po podaní návrhu na obec), tu nenastáva prekážka res iudicata – ku vzťahu medzi konaniami. Obe konania môžu pokračovať paralelne vedľa seba, resp. nezávisle na sebe. Ak však právoplatne rozhodne *skôr* súd, konanie na obci sa zastaví pre prekážku res iudicata. Podľa môjho názoru je česká úprava liberálnejšia a bližšia k občanovi, pretože podľa úpravy u našich západných susedov môže občan oba návrhy podať *na dve nezávislé inštitúcie,* ktoré budú o jeho návrhu rozhodovať; na Slovensku si *musí* vybrať, ktorý spôsob ochrany proti zrejmému zásahu do pokojného stavu zvolí – súd alebo obec.

Ochrana protiprávneho stavu obcou

Pri podrobnejšom rozbore § 5 OZ sa objaví otázka, či sa možno domáhať na obci ochrany návrhom voči zrejmému zásahu do pokojného stavu, keď posledný pokojný stav, ktorý je predmetom ochrany, bol protiprávny, ale stranami akceptovaný ako kľudový-pokojný.

Ide o zrejmý zásah do pokojného stavu? Podľa môjho názoru, pri extenzívnom výklade § 5 OZ ide o *zrejmý zásah*, pretože obec poskytuje ochranu *faktického* stavu,nie právneho (teda aj protiprávneho kľudového stavu).

Má teda obec skúmať, aký bol posledný pokojný stav? Bol v súlade so zákonom a dobrými mravmi a bol legálny, alebo bol vo forme protiprávneho stavu – zneužívania jednej strany na úkor druhých s tým, že ostatné strany ho len trpeli ako stav zaužívaný, pokojný?

Takýto stav by sa dal charakterizovať ako zvykové vecné bremeno bez zápisu v katastri nehnuteľností resp. právo prechodu, prístupu, užívania niečoho, poberania prírastkov (plodov) bez právneho titulu.

Poznámka:

Pri obrábaní vinohradu využíva osoba A na polievanie najbližšiu studňu, ktorá je verejná, ku ktorej ale musí prejsť cez vedľajší pozemok, ktorý je vo vlastníctve osoby B (suseda). Osoba A má pritom aj ďalšiu studňu na svojom pozemku, ale tá je vo väčšej vzdialenosti. Osoba B si pozemok ohradí, zabráni osobe A v prechode k studni, prípadne ohradí pozemok aj so studňou. Osoba A podá návrh na obec v zmysle § 5 OZ a domáha sa zrejmého zásahu do pokojného stavu užívateľa vinohradu s prístupom k studni. Má obec riešiť takýto zásah do pokojného ale protiprávneho stavu? Osoba A má totiž aj iné riešenie pri polievaní, ale trvá na odstránení zrejmého zásahu do pokojného stavu. Osoba B môže argumentovať, že studňu si vykopala sama a nech si navrhovateľ (osoba A) , ktorá sa domáha zrejmého zásahu do pokojného stavu na obci, vykope svoju studňu, resp. nech využíva na polievanie vodu zo svojej studne.

Aktívna a pasívna legitimácia k podaniu návrhu

Oprávneným subjektom na podanie podnetu proti zrejmému zásahu do pokojného stavu v zmysle § 5 OZ môže byť *fyzická alebo právnická* osoba.

Taktiež podnet proti zrejmému zásahu do pokojného stavu môže smerovať *proti fyzickej alebo právnickej osobe.*

Vychádza sa pritom zo základného predpokladu, že § 5 OZ chráni *faktický,* nie právny stav.

Aktívne legitimovaný na podanie návrhu o ochranu podľa § 5 OZ na obci bude ten, kto sa vo svoj prospech *dovoláva* pokojného stavu, ktorý bol narušený iným subjektom (spravidla protiprávnym, úmyselným a zavineným konaním iného subjektu).

Pasívne je legitimovaný najmä ten, ktorý svojím správaním (spravidla protiprávnym, úmyselným, ale aj neúmyselným), zasahuje do pokojného stavu, resp. ten, kto za jeho správanie zodpovedá (u právnických osôb – štatutárny zástupca).

Môže ísť o jednotlivca (najčastejšie) alebo skupinu osôb (menej časté).

Natíska sa tu otázka, či si ochranu podľa § 5 OZ môže na obci uplatniť aj osoba zbavená spôsobilosti k právnym úkonom, resp. osoba, ktorá spôsobilosť k právnym úkonom nemá (mladšia ako 18 rokov), resp. či je možné takúto ochranu uplatniť aj voči tejto osobe.

Podľa môjho názoru má právo na ochranu podľa § 5 OZ aj osoba, ktorá nemá spôsobilosť k právnym úkonom, resp. osoba zbavená spôsobilosti k právnym úkonom; takáto osoba nemá procesnú spôsobilosť, a preto musí byť v takomto konaní zastúpená osobou spôsobilou k právnym úkonom.

Zložitejšie je uplatnenie takejto ochrany voči osobe, ktorá je zbavená spôsobilosti k právnym úkonom, resp. takúto spôsobilosť nemá, bolo by možné uplatniť si ju voči tomu, kto je za správanie takejto osoby zodpovedný (rodič, zákonný zástupca).

2.2 Ustanovenie § 5 Občianskeho zákonníka

Ako som už vyššie uviedol, ochranu proti tomu, kto poruší právo alebo ho ohrozí, poskytuje aj obec.

Tvorcov novely zákona č. 515/2003 Z. z. viedla k presunu kompetencií na obce najmä skutočnosť, že starostovia najlepšie poznajú miestne pomery a situáciu vo svojej obci a vedia operatívne a rýchlo rozhodnúť a prinavrátiť pokojný stav, ktorý bol narušený.

Obec však neposkytuje ochranu akémukoľvek porušeniu či ohrozeniu práva, ale iba takému, ktoré nastalo tým, že sa bez právneho dôvodu zasiahlo do doterajšieho pokojného stavu, ktorý bol pred zásahom. Ide o ochranu doterajšieho stavu bez toho, aby obec skúmala, či ten, kto zasiahol do pokojného stavu, je na to oprávnený, alebo nie.

Hlavným dôvodom, prečo vznikla predbežná ochrana, a prečo bola presunutá na obce, je dosiahnutie rýchlosti, bezprostrednosti a účinnosti. Niektoré konania, ktoré sa procesne riadia príslušnými ustanoveniami Správneho poriadku, trvajú v podmienkach samosprávy pomerne dlho najmä preto, lebo obce príliš *striktne* dodržujú Správny poriadok *a nie sú ochotné riskovať a rozhodnúť o zrejmom zásahu do pokojného stavu „od stola"* (v duchu § 5 OZ), väčšinou z obavy, že ich rozhodnutie bude napadnuté a zrušené.

Veľmi dôležité je pri § 5 OZ posudzovať tzv. časové hľadisko, t. j. hlavný zmysel tohto ustanovenia, aby bola poskytnutá *rýchla a účinná ochrana proti zásahu do pokojného stavu.* Žiadateľ – navrhovateľ sa musí včas domáhať ochrany na obci a musí prostredníctvom dôkazov dať jasne najavo, že s novým – nezákonným stavom nie je stotožnený.

Poznámka:

Podľa aplikačnej praxe českých súdov sa nový pokojný stav vytvára po 3 mesiacoch od zmeny, proti ktorej nikto nepodá podnet. Je to obzvlášť dôležité, pretože obec v konaní podľa § 5 OZ chráni *posledný* pokojný stav.

Rozhodnutie, ktoré vydá obec, má charakter predbežného opatrenia a poskytuje predbežnú ochranu, ako to vyplýva z tretej vety § 5 OZ.

Nie je tým dotknuté právo účastníka konania, aby sa domáhal ochrany na súde. Spornú otázku môže na základe návrhu v konečnom dôsledku vyriešiť až súd. Ak však dané rozhodnutie o predbežnom opatrení nie je napadnuté na súde, môže byť aj rozhodnutím konečným, avšak aplikačná prax ukazuje, že väčšina predbežných opatrení býva napadnutá účastníkmi konania na súdoch.

2.2.1 Vzťah § 5 OZ k niektorým iným právnym predpisom

Vzťah k ust. § 127 Občianskeho zákonníka

Konania v zmysle ust. § 5 OZ veľmi úzko súvisia s § 127 OZ, a to s tzv. susedskými právami a spormi z nich vyplývajúcimi, kde je uvedené:

„Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného, alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikať na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu, alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

Ak je to potrebné a ak to nebráni účelnému využívaniu susediacich pozemkov a stavieb, môže súd po zistení stanoviska príslušného stavebného úradu rozhodnúť, že vlastník pozemku je povinný pozemok oplotiť.

Vlastníci susediacich pozemkov sú povinní umožniť na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere vstup na svoje pozemky, prípadne na stavby na nich stojace, pokiaľ to nevyhnutne vyžaduje údržba a obhospodarovanie susediacich pozemkov a stavieb. Ak tým vznikne škoda na pozemku alebo na stavbe, je ten, kto škodu spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť.“

Toto ustanovenie predstavuje zákonné obmedzenie vlastníckeho práva resp. práv, ktoré priamo súvisia s vlastníckym právom. Súbor pravidiel správania sa označuje ako susedské práva.

Práve v rámci susedských práv dochádza *najčastejšie* k zrejmému zásahu do pokojného stavu účastníkov týchto vzťahov a možným sporom v zmysle ust. § 5 OZ.

Vyplýva to z generálnej klauzuly § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kde je uvedené, že: *„vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného, alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv“.* Z týchto zásad vyplývajú dve zásadné obmedzenia:

a) zákaz obťažovať iného nad mieru primeranú pomerom
b) zákaz vážneho ohrozovania výkonu jeho práv.

Je tu veľmi malý rozdiel medzi pojmom „obťažovanie“ a „ohrozovanie“. Ohrozovanie sa týka priamo výkonu práv chráneného vlastníka a obťažovanie *nebráni* výkonu práv, iba ho v praxi robí veľmi náročným a nepríjemným.

Povinnosť uvedená v generálnej klauzule sa dotýka vlastníkov nehnuteľných a hnuteľných vecí bez rozdielu posudzovania.

Priamo na generálnu klauzulu nadväzuje výpočet niektorých prípadov (dodávam, že demonštratívny, nie taxatívny – viď formulácia *„najmä"*), na ktoré sa obmedzenie vlastníckeho práva vzťahuje:

1. Ohrozenie susedovej stavby alebo pozemku – vlastník veci teda nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, aby urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku. V tomto ustanovení je vyslovený zákaz všetkých činností na pozemku alebo stavbe, ktoré by zbavili susedovu stavbu alebo pozemok opory; ide najmä o výkop, podkopy a pod.

2. Imisie – ide o susedské spory, ktoré riešia súdy a je tu úzky súvis s konaniami v zmysle § 5 OZ, ktoré riešia obce – vlastník veci nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikať na susediaci pozemok.

3. Porasty a previsy – tiež veľmi časté v susedských sporoch. Vlastník veci nesmie nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu, alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

4. Povinnosť oplotiť (Oplotenie) – tiež veľmi častá sporová agenda medzi susedmi – kto má oplotiť pozemok? Všeobecné pravidlo dnes už neexistuje (v minulosti sa uplatňovalo pravidlo pravej ruky, podľa ktorého bol vlastník pozemku povinný oplotiť svoj pozemok po pravej strane pri čelnom pohľade od vstupu na pozemok). Ak je to potrebné a ak to nebráni účelnému využívaniu susediacich pozemkov a stavieb, môže súd po zistení stanoviska príslušného stavebného úradu rozhodnúť, že vlastník pozemku je povinný pozemok oplotiť. Kritérium potrebnosti sa uplatní najmä v prípadoch, ak plot poskytne ochranu proti nedovoleným zásahom, ktorým inak nemožno zabrániť (napr. prenikaniu chovných zvierat na susedov pozemok).

5. Vstup na pozemky a stavby – riešia takmer denne súdy a stavebné úrady – otázka vstupu na susediaci pozemok, prípadne susednú stavbu. Vlastníci susediacich pozemkov sú povinní umožniť na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere vstup na svoje pozemky, prípadne na stavby na nich stojace, pokiaľ to nevyhnutne vyžaduje údržba a obhospodarovanie susediacich pozemkov a stavieb. Ak tým vznikne škoda na pozemku alebo na stavbe, je ten, kto škodu spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť.

Práve v rámci susedských sporov dochádza najčastejšie k porušovaniu práv, vyplývajúcich z výkonu vlastníckeho práva.

Ak vlastník veci porušuje obmedzenia uvedené v § 127 OZ, môže sa ten, kto je na svojich právach ohrozený jeho neoprávneným zásahom, domáhať ochrany a žiadať obec o vydanie rozhodnutia, aby bol takýto zásah zakázaný alebo obnovený predošlý stav. Musia byť však splnené zákonné podmienky pre podanie takéhoto návrhu: musí ísť *o zrejmý zásah* a musí byť *narušený pokojný stav*, v opačnom prípade ide o susedský spor, ktorého riešenie má v kompetencii súd.

Poznámka:

Je zrejmým zásahom do pokojného stavu situácia, keď vlastník 1 má zasadený na hranici pozemkov strom – orech,,ktorý má viac ako 30 rokov? Vlastník 2 (sused) podá na obec podnet o vydanie rozhodnutia podľa § 5 OZ, pretože došlo podľa jeho názoru k zrejmému zásahu do pokojného stavu, pretože mu orech tieni a spôsobuje narušenie statiky rodinného domu a trhliny na fasáde. Nemal by skôr vlastník 2 voči vlastníkovi 1 podať žalobu o náhradu škody na súd, spolu so znaleckým posudkom, dokazujúcim, že koreňová sústava orechu mu spôsobuje škodu na majetku a týmto posudkom dokázať bezprostrednú súvislosť, že práve tento strom je príčinou narušenia statiky rodinného domu vlastníka 2 a je príčinou trhlín na fasáde? Určiť, či ide o *zrejmý* zásah, je pre obec veľmi komplikované. Má starosta prikázať v zmysle zásady zaistenia rýchlej ochrany proti zrejmému zásahu (bez znaleckého posudku to bude veľmi ťažké) odstránenie stromu vlastníkovi 1? Nejde obec do rizika možnej žaloby o náhradu škody, ak vydá rozhodnutie o odstránení stromu vlastníka 1?

Vlastníkovi veci sa teda poskytuje ochrana proti takým zásahom, ktoré ho obťažujú nad mieru primeranú pomerom, alebo vážne ohrozujú výkon jeho práv. Práve pojem „nad mieru primeranú pomerom" je v praxi vykladaný rôzne a aj súdy majú rôzne nastavené kritériá na stanovenie spoločenskej únosnosti konania podľa uvedeného ustanovenia.

Vzťah k zákonu č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach

Nový zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach účinný od 01. 02. 2010 definuje v ust. § 3 sťažnosť nasledovne (ďalej len „Zákon o sťažnostiach"):

„Sťažnosť je podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „sťažovateľ"), ktorým :

a) sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou (ďalej len „činnosť") orgánu verejnej správy,

b) poukazuje na konkrétne nedostatky, najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie je v pôsobnosti orgánu verejnej správy.“

Značný počet obcí pri posudzovaní sťažností podľa názvu, nie obsahu (v rozpore s ust. § 19 ods. 2 Správneho poriadku) zaraďuje pod sťažnosti aj podania týkajúce sa § 5 OZ.

Dodávam, že tento postup nie je správny, pretože v sťažnosti sa poukazuje na konkrétne nedostatky, najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie je v pôsobnosti orgánu verejnej správy (v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) zákona o sťažnostiach).

Popiera sa tu hlavná zásada § 5 OZ – rýchla a účinná ochrana proti zásahu. Navyše na konanie o sťažnostiach sa nevzťahuje Správny poriadok (§ 25 ods. 4 zákona o sťažnostiach).

Vzťah k zákonu č. 372/1990 Zb. o priestupkoch

Veľmi často sa podania adresované na obce týkajú susedských sporov ohľadom fyzického napadnutia účastníkov konania. Je takéto konanie zrejmým zásahom do pokojného stavu? Ak by sme išli extenzívnym výkladom § 5 OZ, išlo by pochopiteľne o konanie, v ktorom bol narušený *posledný* pokojný stav, ktorý by sa dal zaradiť pod § 5 OZ, ale takéto konanie zároveň napĺňa znaky skutkovej podstaty priestupku v zmysle ust. § 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (priestupky proti občianskemu spolunažívaniu; ďalej len „Zákon o priestupkoch“). V § 49 zákona o priestupkoch je uvedené:

Priestupky proti občianskemu spolunažívaniu

Priestupku sa dopustí ten, kto

a) inému ublíži na cti tým, že ho urazí, alebo vydá na posmech,

b) inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví,

c) úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj pred štátnym orgánom, pred orgánom obce alebo pred organizáciou za účelom získania neoprávnenej výhody,

d) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrážaním, ujmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním,

e) od iného násilím sám alebo za pomoci ďalších osôb vymáha majetkové práva alebo práva z nich vyplývajúce, o ktorých sa domnieva, že mu patria bez vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu,

f) napomáha osobnou účasťou násilnému vymáhaniu majetkových práv alebo práv z nich vyplývajúcich, hoci na ich vymáhanie niet vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu.

Miestom príslušným na prejednanie priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu *nie je* obec, ale Obvodný úrad (prípadne Policajný zbor SR, Železničná polícia SR, Vojenská polícia SR), v obvode ktorého sa priestupok spáchal.

Vzťah k zákonu č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Právomoc starostu vydávať rozhodnutia v zmysle § 5 OZ, je daná v ust. § 13 ods. 5 zákona o obecnom zriadení, kde je uvedené, že: *"Starosta je štatutárnym orgánom v majetkovoprávnych vzťahoch obce a v pracovnoprávnych vzťahoch zamestnancov obce; v administratívnoprávnych vzťahoch je správnym orgánom."*

Podľa ust. § 5 ods. 1 Správneho poriadku na konanie sú vecne príslušné správne orgány, ktoré určuje osobitný zákon. Týmto osobitným zákonom je Zákon o obecnom zriadení, kde je v ust. § 27 ods. 2 uvedené, že: *„na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy starosta, sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní."*

Starosta je teda správnym orgánom v administratívnoprávnych vzťahoch a môže viesť ústne pojednávanie, vykonávať dokazovanie a vydávať rozhodnutia v zmysle § 5 OZ.

2.3 Procesné konanie podľa § 5 OZ

2.3.1 Podanie návrhu na začatie konania: použitie Správneho poriadku

Všeobecná zásada

O ochrane proti zrejmému zásahu do pokojného stavu podľa § 5 OZ sa rozhoduje v správnom konaní podľa Správneho poriadku.

Konanie v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka sa začína vždy na návrh, nie je teda možné začať takého konanie z úradnej moci (ex-offo). Už podaním návrhu je začaté správne konanie a úrad je povinný ho ukončiť *vydaním* rozhodnutia (o predbežnom opatrení, o zmieri, o zastavení konania, o postúpení konania a pod.).

Poznámka:

Je veľmi pravdepodobné, že v praxi môže nastať aj taká modelová situácia, že osoba Y (podnikateľ, ktorý sa domnieva, že ide o jeho vlastníctvo) prehradí rampou prístupovú verejnú komunikáciu (ktorá je vo vlastníctve obce) k miestnemu cintorínu. Obratom sa na obci začnú množiť žiadosti občanov, ktorí sa nevedia s motorovými vozidlami dostať priamo k cintorínu, ale títo nepodajú návrh na obec podľa § 5 OZ, týkajúci sa zrejmého zásahu do pokojného stavu. Môže takýto návrh podať osobne starosta a následne obratom vydať rozhodnutie a predbežne takýto zásah zakázať a uložiť osobe Y, aby rampu odstránila? Domnievam sa, že nie, pretože starosta nemôže sám rozhodovať o svojej žiadosti podľa § 5 OZ, ale podnet by mohol podať niektorý zamestnanec úradu.

K tomuto konaniu je vecne a miestne príslušná obec, v územnom obvode ktorej prišlo k zrejmému zásahu do pokojného stavu.

Poznámka:

Môže nastať situácia, že občan X sa dostaví do miesta Y mimo miesta svojho trvalého bydliska na svoju rekreačnú chatu a zistí, že prístupová komunikácia k jeho chate je prehradená betónovými prekážkami. Obráti sa teda na starostu Obce Y so žiadosťou podľa § 5 OZ a chce riešiť zrejmý zásah do pokojného stavu predchádzajúceho užívania prístupovej komunikácie. Bude žiadať vydanie predbežného opatrenia o odstránenie prekážky – návrat k poslednému pokojnému stavu. Podľa môjho názoru sa starosta obce Y nemôže brániť argumentáciou, že občan X nemá v obci Y trvalý pobyt a teda nie je aktívne legitimovaný na podanie návrhu – bolo by to absurdné.

Pre podanie návrhu nie je určená lehota. Práve tento fakt spôsobuje veľký problém určiť, či daný zásah do pokojného stavu je zásahom *zrejmým* a možno mu poskytnúť ochranu podľa § 5 OZ. Zrejmosť zásahu je *procesnou* podmienkou konania podľa § 5 OZ. Ak by zásah *nebol* zrejmý, obec by *mala* žiadosť o poskytnutie ochrany podľa § 5 OZ zamietnuť a konanie zastaviť.

Podľa právnej teórie v prípade *zrejmého zásahu* ide o taký zásah, ktorého *zistenie si* nevyžaduje nijaký ďalší dôkaz – dostačujúce je bezprostredné vnímanie.

Poznámka:

Je zrejmým zásahom do pokojného stavu situácia, ak prerastá burina z pozemku vlastníka 1 (ktorý sa o svoj pozemok nestará *viac* rokov) na pozemok vlastníka 2, ktorý podá podnet voči zrejmému zásahu do pokojného stavu podľa § 5 OZ na obec? Starosta, ako štatutárny zástupca obce, sa pri miestnom zisťovaní osobne presvedčí, že burina je skutočne prerastená z pozemku vlastníka 1 na pozemok vlastníka 2, vie však, že tento stav trvá dlhšiu dobu. Môže teda obec vydať predbežné opatrenie podľa § 5 OZ

a prikázať vlastníkovi 1, aby svoj pozemok a pozemok vlastníka 2 vyčistil od buriny a krovia a uviedol ho do pôvodného pokojného stavu pred zásahom? Nebude vlastník 1 namietať, že nejde o *zrejmý* zásah a teda nie je možné predbežné opatrenie vydať?

Takéto posúdenie zrejmosti zásahu je a bude v aplikačnej praxi *najproblematickejšou časťou* rozhodovania správneho orgánu – obce, či daný prípad riešiť podľa § 5 OZ alebo nie.

Osobná skúsenosť v konaniach podľa § 5 OZ je taká, že *nie vždy* je zrejmosť zásahu rozpoznateľná pri podaní návrhu (je zrejmý zásah vlhnutie rodinného domu vlastníka 1, z ktorého obviní vlastníka 2 – suseda – bez toho, aby vlastník 1 bral do úvahy vek stavby, odvodnenie nehnuteľnosti, izoláciu domu a pod.?). Často sa táto skutočnosť dokazuje až pri ústnom pojednávaní, tým samozrejme nechcem nikomu vnucovať povinnosť zaoberať sa každým podaním, ktoré by zrejmosť zásahu *naznačovalo.*

Obec sa pri podaní návrhu podľa § 5 OZ má zaoberať najmä:

- aktívnou legitimáciou navrhovateľa,
- zrejmým porušením pokojného stavu,
- posledným pokojným stavom.

Z návrhu podľa § 5 OZ doručeného na obec by malo byť zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha, (t. j. aký bol posledný pokojný stav pred zásahom) a je potrebné, aby navrhovateľ presne definoval zrejmý zásah (do jeho pokojného stavu).

2.3.2 Predvolanie na pojednávanie

Ihneď, ako sa príslušný návrh zaeviduje v podateľni obce a je pridelený na vybavenie konkrétnemu zamestnancovi, je potrebné vytýčiť termín pojednávania a predvolať účastníkov na ústne pojednávanie v súlade so zásadou zaistenia *rýchlej ochrany* proti zrejmému zásahu.

Predvolanie zrealizuje obec, a to zaslaním predvolania na ústne konanie (v zmysle ust. § 41 Správneho poriadku). Na základe skúseností z aplikačnej praxe odporúčam termín pojednávania vytýčiť čím skôr, pretože inak nepôjde o konanie podľa § 5 OZ, ale o *klasické* správne konanie (viď príloha Vzor č. 2).

Predvolanie je úradná výzva, procesný úkon správneho orgánu – obce – v správnom konaní, adresovaný konkrétnej osobe, účelom ktorého je zabezpečiť jej osobnú účasť na pojednávaní. Predvolaný môže byť jednak účastník konania – navrhovateľ, ktorý podal podnet na zrejmý zásah do pokojného stavu, ale aj iné osoby, ktoré môžu prispieť k včasnému rozhodnutiu.

V predvolaní je taktiež potrebné uviesť právne následky nedostavenia sa (upozornenie na ust. § 45 ods.1 Správneho poriadku – možnosť udeliť poriadkovú pokutu).

V predvolaní treba tiež osobu poučiť, aby včas oznámila správnemu orgánu – obci – závažné dôvody, pre ktoré sa nebude môcť dostaviť na konanie. Ak je predvolanie podpísané štatutárom obce – starostom – odporúčam ho zasielať účastníkom konania s použitím doručenky (označenej doporučene), ktorá má preukaznú hodnotu, pretože sa vo forme návratky vracia späť na obec.

V aplikačnej praxi sa často stalo, že sa jedna zo strán ústne *ospravedlnila* z termínu pojednávania. V takomto prípade je potrebné, po dohode s druhou stranou, stanoviť náhradný termín pojednávania, pričom účastníkom konania treba túto skutočnosť oznámiť napr. telefonicky s tým, že danú skutočnosť treba poznačiť do spisu.

Poznámka:

Znova treba pripomenúť, že pri riešení podnetov podľa § 5 OZ, by mali mať obce na zreteli základnú zásadu – t. j. poskytnúť rýchlu ochranu proti zrejmému zásahu do pokojného stavu. Ak by obec po ospravedlnení jedného z účastníkov konania trvala na opätovnom doručovaní predvolania prostredníctvom pošty, stráca sa tu práve rýchlosť konania. Mám osobnú praktickú skúsenosť s doručovaním prostredníctvom obecného kuriéra, ktorý zásielku doručí obratom (doručuje zásielku účastníkom konania aj v neskorších večerných hodinách, doručuje zásielku viackrát) za podstatne nižšie náklady ako pošta.

2.3.3 Pojednávanie a zápisnica

Ak sú splnené všetky predchádzajúce náležitosti – t. j. odoslané predvolanie a vrátené doručenky, môže obec pristúpiť k samotnému ústnemu pojednávaniu, ktoré je vymedzené v § 21 Správneho poriadku a vyhotoviť z takéhoto ústneho pojednávania zápisnicu v zmysle § 22 Správneho poriadku.

§ 21

Ústne pojednávanie

(1) Správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Ak sa má pri ústnom pojednávaní uskutočniť ohliadka, uskutočňuje sa ústne pojednávanie spravidla na mieste ohliadky.

(2) Na ústne pojednávanie prizve správny orgán všetkých účastníkov konania a požiada ich, aby pri ústnom pojednávaní uplatnili svoje pripomienky a námety. Osobitné zákony

ustanovia, v ktorých prípadoch sa na neskôr uplatnené pripomienky a námietky neprihliada; na túto skutočnosť musia byť účastníci konania výslovne upozornení.

(3) Ústne pojednávanie je neverejné, pokiaľ osobitný zákon alebo správny orgán neustanovia inak.

§ 22

Zápisnica

(1) O ústnych podaniach a o dôležitých úkonoch v konaní, najmä o vykonaných dôkazoch, o vyjadreniach účastníkov konania, o ústnom pojednávaní a o hlasovaní spíše správny orgán zápisnicu.

(2) Zo zápisnice musí byť najmä zrejmé, kto, kde a kedy konanie uskutočňoval, predmet konania, ktoré osoby sa na ňom zúčastnili, ako konanie prebiehalo, aké návrhy boli podané a aké opatrenia sa prijali; v zápisnici o hlasovaní sa uvedie aj výrok rozhodnutia a výsledok hlasovania.

(3) Zápisnicu podpisujú po prečítaní všetky osoby, ktoré sa na konaní zúčastnili, a zamestnanec (člen) správneho orgánu uskutočňujúceho konanie, zápisnicu o hlasovaní podpíšu všetci prítomní členovia správneho orgánu. Odopretie podpisu, dôvody tohto odopretia a námietky proti obsahu zápisnice sa v nej zaznamenajú.

Ústne pojednávanie sa uskutočňuje vždy, ak to správny orgán nariadi – nie je teda povinným inštitútom pri riešení podnetov v zmysle § 5 OZ.

Poznámka:

Znova tu treba aplikovať zásadu rýchlej a účinnej ochrany proti zrejmému zásahu do pokojného stavu – ak napr. osoba A odpojí od vody osobu B, pretože spoločná vodovodná šachta sa nachádza na pozemku osoby A (aj keď je takto roky užívaná osobou A aj B), má obec pri podaní podnetu podľa § 5 OZ od osoby B, ktorá sa domáha zrejmého zásahu do pokojného stavu, predvolávať účastníkov, vytyčovať pojednávanie, robiť ohliadku? Domnievam sa, že nie, starosta obce môže vydať rozhodnutie *iba* na základe návrhu osoby B, a tak zaistí rýchlu a účinnú ochranu pred zrejmým zásahom do pokojného stavu predchádzajúceho užívania vodovodnej prípojky osobou B. Samozrejme je takmer isté, že osoba A takéto rozhodnutie o predbežnom opatrení napadne a spor skončí na súde, je však veľmi otázne, či by osoba A rozhodnutie nenapadla aj v prípade, keby sa uskutočnilo ústne pojednávanie, ohliadka a pod.

Počas môjho pôsobenia na Mestskom úrade v Pezinku sme si pojednávanie a všetky úkony s ním súvisiace pracovne nazvali „nul-

tý“ alebo „malý“ súd. Čo nás k tomu viedlo? Miestnosť, kde sa uskutočňovali pojednávania, bola uspôsobená v štýle súdnej miestnosti – na dverách miestnosti bol vyvesený rozvrh pojednávaní s označením účastníkov konania, termínov a časov pojednávaní s vymedzením predmetu pojednávania (viď príloha Vzor č. 3). Navrhovateľ sedel na pravej strane a odporca sedel na ľavej. Pred otvorením ústneho pojednávania boli účastníci konania vždy poučení o svojich právach (viď príloha Vzor č. 4).

Poučenie, ktoré bolo po otvorení pojednávania prečítané, bolo *vždy* súčasťou zápisnice z predmetného pojednávania, ktorá bola podpísaná účastníkmi konania.

Následne sa zaprotokolovali osobné údaje účastníkov konania, bolo dané slovo navrhovateľovi, ktorý bol vyzvaný, aby v stručnosti predniesol petit návrhu a zároveň mu bola adresovaná otázka, či má ďalšie dôkazy na doplnenie svojho podania. Potom bolo dané slovo odporcovi, ktorý sa vyjadril k podanému návrhu.

Pravidelne sa na pojednávaní vytyčoval termín ohliadky, prípadne sa prizýval znalec.

Poznámka:

Bol postup Mesta Pezinok v konaniach podľa § 5 OZ správny? Áno, chceli sme pomôcť navrhovateľom, ktorí žiadali mesto podľa § 5 OZ o poskytnutie ochrany pred zrejmým zásahom do pokojného stavu. Dodržiavali sme zásadu rýchlej a účinnej ochrany? Pri mnohých podnetoch (a to musím povedať) bola zásada rýchlosti konania podľa § 5 OZ popretá, pretože sme na konania prizývali znalcov, odborných pracovníkov mesta, čím sa samotné konanie predlžovalo. Musím ale podotknúť, že výsledkom týchto konaní boli *spravidla* rozhodnutia o zmieri, ktorého podmienky boli účastníkmi konania dodržiavané.

Domnievam sa, že pre malé obce, ktoré majú minimálne množstvo administratívneho aparátu, je riešenie sporov v zmysle ust. § 5 OZ komplikované, pretože sám starosta nemusí mať odborné ekonomické, stavebné alebo právne vzdelanie a môže mať problém určiť, či išlo pri podaní podnetu o zrejmý zásah alebo nie.

Ak sa zápisnica vyhotovuje, tak je nedeliteľnou súčasťou spisu (agendy v zmysle § 5 OZ), rovnako ako aj ďalšie skutočnosti ohľadne konania – písomné podania účastníkov konania doručené správnemu orgánu, fotodokumentácia. Správny poriadok tiež ustanovuje obsahové náležitosti zápisnice – t. j. kto (meno a priezvisko zamestnanca, funkcia zamestnanca), kde (napr. v zasadačke OcÚ, v kancelárii starostu a pod.) a kedy (t. j. zápisnica spísaná dňa 01. 01. 2010 o 09.00 hod). Zápisnica musí byť v zmysle ust. § 22 ods. 3 Správneho poriadku *vždy prečítaná* a následne *podpísaná* všetkými prí-

tomnými osobami, ktoré sa zúčastnili na pojednávaní (viď príloha Vzor č. 4).

2.3.4 Ohliadka

Ako nevyhnutý úkon sa pri konaniach v zmysle § 5 OZ javí práve jeden z dôkazov vymedzený v ust. § 38 Správneho poriadku a síce ohliadka, aby bola naplnená dikcia ust. § 32 Správneho poriadku, t.j., že správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci, a za tým účelom si obstarať potrebné podklady pre rozhodnutie. Presné a úplne zistenie skutkového stavu vecí nie je vo väčšine konaní podľa Správneho poriadku možné bez ohliadky. Obdobne je tomu aj v prípade konaní v zmysle ust. § 5 OZ s tým, že je treba zdôrazňovať zásadu rýchlej a účinnej ochrany.

§ 38 Ohliadka

(1) Vlastník alebo užívateľ veci je povinný predložiť správnemu orgánu predmet ohliadky alebo strpieť ohliadku na mieste.

(2) Ohliadku nemožno vykonať, alebo môže sa odoprieť z dôvodov, pre ktoré nesmie byť svedok vypočutý, alebo je oprávnený odoprieť výpoveď .

(3) Na miestnu ohliadku prizve správny orgán účastníka konania a toho, kto je oprávnený predmetom ohliadky nakladať.

Ohliadka je dôkazom a poznatky, ktoré správny orgán jej pomocou získa, môžu dokázať, ale veľakrát práve *vyvrátiť* dokazovanú skutočnosť, ktorá sa vzťahuje na konkrétny prejednávaný prípad.

Poznámka:

Navrhovateľ, ktorý podal podnet na zrejmý zásah do pokojného stavu v zmysle § 5 OZ na obec, tvrdil, že odporca mu dymom zo záhradného krbu znehodnocuje a poškoduje strom čerešne. Pri ohliadke, ktorú sme vykonali za účasti fytológa, bolo toto tvrdenie úplne vyvrátené – nielenže v danom prípade nešlo o *zrejmý* zásah do pokojného stavu, navyše tento sa nestal vôbec tak, ako tvrdil navrhovateľ.

Pri konaniach v zmysle ust. § 5 OZ pôjde o ohliadku na mieste – v ust. § 38 ods. 1 Správneho poriadku sa uvádza, že vlastník alebo užívateľ veci je *povinný* strpieť ohliadku na mieste – t. j. musí dovoliť vstup na nehnuteľnosť za účelom vykonania ohliadky veci na mieste všetkým osobám, ktoré majú právo sa ohliadky zúčastniť (zamestnanec správneho orgánu – obce, ktorý bude vykonávať ohliadku, účastník konania, a pod.).

Správny poriadok dáva možnosť správnemu orgánu uložiť poriadkovú pokutu (podľa ust. § 45 Správneho poriadku) účastníkovi konania, ak tento bezdôvodne odoprie vykonanie ohliadky.

Poznámka:

Pri konaniach v zmysle § 5 OZ som sa s prípadom odopretia ohliadky nestretol, ale nevylučujem, že v praxi môže nastať. V mnohých prípadoch podľa § 5 OZ sa stávalo, že navrhovateľ alebo odporca *odmietli,* aby počas ohliadky vstúpila na pozemok v ich vlastníctve druhá strana – nastávali teda situácie (najmä ak boli medzi oboma nehnuteľnosťami nízke ploty), kedy jedna strana pozorovala nás ako správny orgán počas ohliadky na susediacom pozemku a zároveň to robila druhá strana, keď sme prešli na susediaci pozemok.

2.3.5 Vydanie rozhodnutia

Pred vydaním samotného rozhodnutia je potrebné, aby obec zvážila dôsledky, ktoré môžu z rozhodnutia pre účastníkov konania vyplynúť. Aplikačná prax pri konaniach v zmysle § 5 OZ ukázala *výhody* rozhodnutia o zmieri (v zmysle § 48 Správneho poriadku) pred vydaním rozhodnutia o predbežnom opatrení (v zmysle § 46 Správneho poriadku).

Rozhodnutie
§ 46
Rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

§ 47
Náležitosti rozhodnutia
(1) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.
(2) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.
(3) V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu

pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

(4) Poučenie o odvolaní (rozklade) obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať (podať rozklad), v akej lehote, na ktorý orgán a kde možno odvolanie podať. Poučenie obsahuje aj údaj, či rozhodnutie možno preskúmať súdom.

(5) V písomnom vyhotovení rozhodnutia sa uvedie aj orgán, ktorý rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia, meno a priezvisko fyzickej osoby a názov právnickej osoby. Rozhodnutie musí mať úradnú pečiatku a podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby. Osobitné právne predpisy môžu ustanoviť ďalšie náležitosti rozhodnutia.

(6) Chyby v písaní, v počtoch a iné zrejmé nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia opraví správny orgán kedykoľvek aj bez návrhu a upovedomí o tom účastníkov konania.

(7) Osobitné zákony ustanovujú, v ktorých prípadoch sa rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi konania v plnom rozsahu vyhovuje, len vyznačí v spise a účastníkovi konania sa namiesto písomného vyhotove-nia rozhodnutia vydá osobitný doklad alebo poskytne plnenie.

Základné podmienky pre vydanie rozhodnutia sú uvedené v ust. § 46 Správneho poriadku:

1) rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi
2) rozhodnutie musí vydať príslušný orgán – ak by ho vydal orgán, do ktorého pôsobnosti rozhodnutie vo veci samej nepatrí, je to jasný dôvod na zrušenie rozhodnutia
3) rozhodnutie musí samozrejme vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci: Správny poriadok sa opiera o tzv. zásadu materiálnej pravdy (uvedenú v ust. § 3 ods. 4 Správneho poriadku – *rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadov nevznikali neodôvodnené rozdiely*).
   Je teda základnou povinnosťou správneho orgánu – obce, aby si zistil všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie.
4) rozhodnutie musí obsahovať *predpísané* náležitosti uvedené v § 47 Správneho poriadku, a to jednak zákonom určenú formu rozhodnutia a členenie rozhodnutia – výrok, odôvodnenie a poučenie.

V zmysle § 51 ods. 1 Správneho poriadku sa rozhodnutie účastníkom konania oznamuje *doručením* vo forme *písomného* vyhotovenia daného rozhodnutia.

Odporúčam vyhotovené rozhodnutie doručovať doporučene do vlastných rúk v zmysle § 24 Správneho poriadku. Je to veľmi dôležité najmä u rozhodnutí o predbežnom opatrení, kde začína okamihom doručenia plynúť 15 dňová lehota na podanie odvolania.

Obsahové náležitosti rozhodnutia sú uvedené v § 47 Správneho poriadku – aj keď sa zdajú banálne, je potrebné vždy ich dodržať – t. j. rozhodnutie o predbežnom opatrení musí vždy obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o možnosti odvolania.

Práve výrok, ktorý obsahuje rozhodnutie vo veci je najdôležitejšou časťou rozhodnutia a musí byť záväzný a jasný.

V § 47 ods. 3 Správneho poriadku sú uvedené obsahové náležitosti odôvodnenia. Odôvodnenie je povinnou náležitosťou rozhodnutia vydaného v zmysle ust. § 5 OZ a býva spravidla jeho najrozsiahlejšou časťou.

V odôvodnení by sa mala opísať *stručná* chronológia konania, rozbor dôkazov, dôkazných prostriedkov, výpovede navrhovateľa, odporcu, svedkov prípadne ostatných účastníkov konania.

V ust. § 47 ods. 4 Správneho poriadku sú uvedené obsahové náležitosti poučenia o odvolaní. Je tu výslovne zakotvená povinnosť uvádzať vo všetkých rozhodnutiach, že sú *preskúmateľné súdom.*

2.3.6 Rozhodnutie o predbežnom opatrení

Ak obec v konaní podľa § 5 OZ dospeje k názoru, že žiadosť navrhovateľa o zrejmom zásahu do pokojného stavu je dôvodná, môže buď:

a) predbežne takýto zásah do práv navrhovateľa zakázať
b) uložiť povinnosť, aby bol obnovený predošlý stav.

Rozhodnutím obce je podľa § 5 OZ predbežný zákaz správania, ktorým sa zasahuje do pokojného stavu, resp. príkaz na obnovenie predošlého stavu.

Pretože v konaní podľa § 5 OZ sa nerozhoduje o právach, ale je chránený *posledný* pokojný stav, nemusí byť poskytnutie ochrany riešením konečným. Vydanie predbežného opatrenia podľa § 5 OZ môže predstavovať dočasnú úpravu vzťahov, kým bude vec vyriešená s konečnou platnosťou súdom.

Rozhodnutie predbežnej povahy

Pri praktickej realizácii sme vydávali rozhodnutie s názvom „rozhodnutie o predbežnom opatrení“. Musím upozorniť na to, že nejde

o vydanie predbežného opatrenia v zmysle § 43 Správneho poriadku, teda procesné rozhodnutie pred skončením konania, ale o rozhodnutie vo veci na základe ustanovenia § 5 OZ.

Preto tam, kde je v texte spomenuté rozhodnutie o predbežnom opatrení, má sa za to, že ide o rozhodnutie predbežnej povahy.

Samotné obnovenie prechádzajúceho stavu môže spočívať v zákaze konkrétneho konania, ale aj v príkaze – konať, nekonať, alebo strpieť.

Obce by pri vydávaní predbežných opatrení mali vždy zvažovať, aby uložená povinnosť bola reálne uskutočniteľná a vykonateľná.

Poznámka:

Napr. technicky – obec nebude vydávať v zmysle § 5 OZ rozhodnutie o predbežnom opatrení, ktorým prikáže odporcovi odstránenie zeminy uprostred zimných mesiacov, keď je pôda zamrznutá, ale aj časovo – obec nestanoví lehotu na vykonanie činností napr. do 7 dní, ak vopred vie, že odporca to nestihne vykonať, t.j. obec by nemala vydávať predbežné opatrenie, ak *vopred* vie, že odporca lehotu nesplní. Predbežnosť takéhoto rozhodnutia sa tu míňa účinkom a udeľovať sankciu za nesplnenie vopred *nesplniteľného* rozhodnutia vedie celé konanie do slepej uličky – spravidla končí ako odvolacie konanie na súde, kde sa o merite veci rozhoduje s odstupom roka a viac, alebo žiadosťou o výkon rozhodnutia zo strany navrhovateľa.

Na vydanie rozhodnutia o predbežnom opatrení neexistuje právny nárok, a preto odporúčam na základe osobných skúseností vydávať tieto rozhodnutia, až keď sú vyčerpané všetky možnosti v konaní a účastníci konania nie sú ochotní uzatvoriť zmier.

Poznámka:

Takmer všetky rozhodnutia o predbežnom opatrení podľa § 5 OZ, ktoré boli vydané Mestom Pezinok, skončili v odvolacom konaní na súde, čím sa úplne minul účel konania – t. j. rýchlo a efektívne upraviť zrejmý zásah do pokojného stavu (podrobnejšie v kapitole týkajúcej sa rozboru súdnych rozhodnutí Okresného súdu Pezinok).

2.3.7 Rozhodnutie o zmieri

Obec môže zmierom uložiť povinnosť, aby bol obnovený predošlý stav (uviesť do pôvodného stavu – posledného pokojného stavu). Nie je možné prostredníctvom zmieru zakázať zásah do práv navrhovateľa.

Konanie podľa § 5 OZ môže správny orgán samozrejme ukončiť aj zmierom v zmysle ust. § 48 Správneho poriadku.

§ 48
Zmier

(1) Ak to pripúšťa povaha veci, môžu účastníci konania medzi sebou so schválením správneho orgánu uzavrieť zmier. Správny orgán zmier neschváli, ak odporuje právnym predpisom alebo všeobecnému záujmu.

(2) Proti schválenému zmieru sa nemožno odvolať. Schválený zmier je vykonateľný.

Ustanovenie § 48 Správneho poriadku je konkrétnym a priamym vyjadrením zásady uvedenej v ust. § 3 ods. 3 Správneho poriadku, podľa ktorej, *ak to pripúšťa povaha veci*, správny orgán sa má vždy pokúsiť o jej *zmierlivé* vybavenie.

Zmier je dohoda účastníkov konania (za pôsobenia obce – správneho orgánu) a je výslovne na ich vôli, či sú ochotní takýmto spôsobom ukončiť konanie. Vo svojej podstate je to forma procesnej dohody o vyriešení určitých sporných otázok medzi účastníkmi.

Predtým, než príde k uzatvoreniu zmieru, musia byť splnené nasledovné podmienky:

- prebiehajúce správne konanie pred príslušným správnym orgánom,
- existencia dvoch alebo viacerých účastníkov, ktorí v konaní majú protikladné postavenie.

Aby zmier uzavretý medzi účastníkmi konania mohol mať účinky rozhodnutia, musí ho správny orgán schváliť.

Rozhodnutím o schválení zmieru správny orgán nezakladá jeho obsah, ale iba autoritatívne potvrdzuje, že zmier bol medzi účastníkmi uzavretý, a že neodporuje právnym predpisom alebo verejnému záujmu (viď príloha Vzor č. 6).

Poznámka:

Na základe osobných skúseností z konaní podľa § 5 OZ sa prikláňam práve k tejto forme rozhodnutí a ukončenia konania. Treba si uvedomiť, že zmier má svoje nesporné výhody – proti *schválenému zmieru sa nemožno odvolať* a schválený zmier je *vykonateľný* (v zmysle § 48 ods. 2 Správneho poriadku).

2.3.8 Právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutí o predbežnom opatrení

Rozhodnutie o predbežnom opatrení v konaní podľa § 5 OZ, ktorým sa poskytuje ochrana proti zrejmému zásahu do pokojného stavu, sa stáva právoplatným a vykonateľným v zmysle § 52 ods. 1 a 2 Správneho poriadku.

§ 52
Právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia
(1) Rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať (podať rozklad), je právoplatné.
(2) Rozhodnutie je vykonateľné, ak sa proti nemu nemožno odvolať (podať rozklad) alebo ak odvolanie (rozklad) nemá odkladný účinok.

Aby sa rozhodnutie stalo právoplatným, musia byť splnené dve zákonné podmienky:
a) rozhodnutie sa stalo platným,
b) ide o rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať.

Predpokladmi pre vykonateľnosť rozhodnutia sú:
a) právoplatné rozhodnutie,
b) neprávoplatné rozhodnutie, ak odvolanie nemá odkladný účinok, a to buď podľa osobitného zákona, alebo na základe rozhodnutia správneho orgánu (§ 55 ods. 2 Správneho poriadku),
c) uplynutie lehoty na dobrovoľné plnenie; túto skutočnosť zákon výslovne neuvádza, čo možno považovať za legislatívnu chybu, pretože rozhodnutie nemôže byť exekučne vykonateľné, pokiaľ neuplynula lehota na dobrovoľné splnenie povinnosti (§ 71 ods. 1 Správneho poriadku).

2.3.9 Poriadková pokuta

Poriadková pokuta je jednou z foriem poriadkových opatrení a je vymedzená v § 45 Správneho poriadku.

§ 45
Poriadkové opatrenia
(1) Tomu, kto sťažuje postup konania, najmä tým, že sa bez závažných dôvodov nedostaví na výzvu na správny orgán, ruší napriek predchádzajúcemu napomenutiu poriadok, bezdôvodne odmieta svedeckú výpoveď, predloženie listiny alebo vykonanie ohliadky, môže správny orgán uložiť poriadkovú pokutu do 165 eur, a to aj opakovane.
(2) Toho, kto hrubo ruší poriadok, môže správny orgán tiež vykázať z miesta pojednávania; ak je vykázaný účastník konania, môže sa konať v jeho neprítomnosti.
(3) Správny orgán, ktorý poriadkovú pokutu uložil, môže ju odpustiť.

Základnou funkciou poriadkových opatrení je zabezpečiť riadny priebeh konania. Správny poriadok ponecháva na úvahe správneho orgánu, kedy a či vôbec tento inštitút použije.

Zákon upravuje dva druhy poriadkových opatrení, a to:

a) poriadkovú pokutu,
b) vykázanie osoby z miesta pojednávania.

Výška poriadkovej pokuty je stanovená v sume 165 € a možno ju uložiť aj opakovane.

2.4 Výkon rozhodnutia o poskytnutí ochrany podľa § 5 OZ

Obec môže vo výroku rozhodnutia podľa povahy veci zásah zakázať, alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Čo však v takom prípade, ak odporca v stanovenej lehote povinnosť, ktorá mu bola daná rozhodnutím, nesplní? Podľa Správneho poriadku prichádzajú do úvahy dve možnosti riešenia:

a) náhradný výkon,
b) ukladanie donucovacích pokút.

Obec môže vykonať kontrolu, či sa splnila povinnosť stanovená v právoplatnom a vykonateľnom rozhodnutí, buď prostredníctvom vlastných zamestnancov alebo z podnetu účastníka konania.

2.4.1 Náhradný výkon

> *§ 79 ods. 2 Správneho poriadku*
>
> *Náhradný výkon spočíva v tom, že uložené práce a výkony sa uskutočnia na náklad a nebezpečenstvo povinného, ak uloženú prácu alebo výkon môže uskutočniť aj niekto iný ako povinný.*

Náhradný výkon je možný iba prípadoch, *ak to umožňuje povaha veci.* Obec rozhodne, či výkonom rozhodnutia pri náhradnom výkone poverí zamestnanca obce, alebo inú právnickú alebo fyzickú osobu. V oboch prípadoch ten, kto uskutočňuje náhradný výkon, musí od obce dostať písomný príkaz.

Medzi povinným a tým, kto náhradný výkon uskutočňuje, nevzniká nijaký právny vzťah.

Správny poriadok ustanovuje, že náhradný výkon ide na náklady a nebezpečenstvo povinného, to znamená, že aj škodu spôsobe-

nú pri náhradnom výkone znáša povinný a nie ten, kto výkon rozhodnutia uskutočňuje.

Poznámka:

Náhradný výkon pri konaniach podľa § 5 OZ by prichádzal do úvahy najmä pri zmieri, kedy má obec v rukách právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, pričom jedna zo strán neplní jeho podmienky. Napr. vlastník pozemku 1 sa zmierom zaviazal, že v stanovenej lehote vybuduje oporný betónový múrik, aby zabránil zosunu terénu vlastníka pozemku 2. V stanovenej lehote múrik nepostaví, a tak zadá obec vybetónovanie múrika inej právnickej osobe a náklady za tento náhradný výkon si bude vymáhať u vlastníka pozemku 1.

2.4.2 Ukladanie donucovacích pokút

> *§ 79 ods. 3 Správneho poriadku*
> *Ak náhradný výkon nie je podľa povahy veci možný alebo účelný, vymáha sa splnenie povinnosti uloženej rozhodnutím postupným ukladaním pokút; jednorazovo uložená pokuta nesmie prevýšiť sumu 1659 eur.*

V praxi často nastáva situácia, ktorá sa vyskytuje aj pri konaniach v zmysle § 5 OZ a síce, že účastník konania dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú mu v rozhodnutí (o predbežnom opatrení, zmieri), a tak môže obec uložiť pokutu za neplnenie povinností v zmysle ust. § 79 ods. 3 Správneho poriadku.

Je potrebné podotknúť, že správny orgán musí o uložení pokuty vydať samostatné rozhodnutie, a tak ide *o samostatné nové správne konanie* a zároveň účastník konania má právo voči uloženiu pokuty podať opravný prostriedok – odvolanie.

Poznámka:

Keďže ide o úplne nové konanie a je nutné znova predvolať účastníkov konania, spísať zápisnicu, vydať rozhodnutie – kde je zásada rýchlosti a efektívnosti konania v zmysle § 5 OZ? Horná hranica pokuty je značne vysoká, takáto pokuta predstavuje pre účastníkov konania „strašiaka" v podobe sankčnej penalizácie. Na základe osobnej skúsenosti ale odporúčam, ak sa už obec rozhodne udeliť pokuty za nesplnenie povinnosti uloženej v rozhodnutí (pri konaniach v zmysle § 5 OZ), aby ju ukladala *v dolnej hranici* (napr. vo výške 16,50 €). Zároveň si je potrebné uvedomiť, že odporca, ktorý si neplní povinnosti stanovené mu v rozhodnutí o predbežnom opatrení zrejme *nebude ochotný zaplatiť* pokutu a odvolá sa na súd. Najmä z dôvodu neistej vymožiteľnosti odporúčam veľmi dôkladne zvažovať uloženie pokuty v zmysle § 79 ods. 3 Správneho poriadku.

2.5 Opravné prostriedky voči rozhodnutiu o predbežnom opatrení podľa § 5 OZ

2.5.1 Odvolanie voči rozhodnutiu obce

Základným riadnym opravným prostriedkom, ktorý môže využiť účastník konania podľa § 5 OZ, je podanie odvolania voči neprávoplatnému rozhodnutiu v lehote 15 dní odo dňa doručenia (v zmysle § 53 Správneho poriadku).

Keďže v prípade konania podľa § 5 OZ ide o originálnu kompetenciu obce, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu starostu obce rozhoduje príslušný súd v súlade s ust. § 27 ods. 2 bod 1. zákona o obecnom zriadení.

Od 01. 04. 2005 je v prípade odvolania proti rozhodnutiu obce v zmysle § 5 OZ na konanie príslušný krajský súd.

2.5.2 Súdne preskúmanie rozhodnutia obce

Každé rozhodnutie o predbežnom opatrení vydané obcou v zmysle § 5 OZ je preskúmateľné súdom v zmysle ust. § 244 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP") (tzv. Správne súdnictvo).

Preskúmavanie rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy sa v správnom súdnictve uskutočňuje v dvoch základných formách:

a) rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§ 247 až § 250k OSP)
b) rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnym orgánov (§ 250l až § 250s OSP).

Dotknutý účastník konania v zmysle § 5 OZ má teda zároveň právo požiadať krajský súd o preskúmanie postupu obce v konaní.

2.6 Vybrané prípadové štúdie riešené v zmysle § 5 OZ

S konaniami v zmysle § 5 OZ som sa často stretával počas môjho pôsobenia na právnom oddelení Mestského úradu v Pezinku. Za obdobie rokov 2004-2007 sme riešili viac ako 50 podnetov na zrejmý zásah do pokojného stavu, preto by som veľmi rád podrobnejšie spomenul tri vybrané prípady a ostatné v stručnosti, aby si zamestnanci samosprávy vedeli urobiť predstavu o tom, aké rôznorodé spory môžu vzniknúť v súvislosti s konaním podľa § 5 OZ.

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA 1

Skutková podstata:

Konanie o zrejmom zásahu do pokojného stavu; spor ex manžel proti ex manželke, ktorá bývalému manželovi *zakázala používať elektrospotrebiče* (spor veľmi kuriózny).

Zo zápisnice z ústneho konania:

Navrhovateľ uviedol, že už dva týždne trvá zamedzenie – nedovolenie používať elektrické spotrebiče odporkyňou, pričom navrhovateľ chce, aby sa táto situácia navrátila do predošlého stavu a bolo mu umožnené opätovne používať elektrické spotrebiče. Na domácnosť riadne prispieva sumou 2.270,– Sk mesačne. Na otázku správneho orgánu, či si riadne plní vyživovaciu povinnosť, navrhovateľ odpovedal, že áno, každý mesiac sumou 3.700,– Sk, ako mu bolo určené súdom.

Odporkyňa k veci uviedla, že je pravda, že navrhovateľovi zamedzila používať elektrickú energiu, ktorú platí ona. Navrhovateľovi zamedzila používať elektrickú energiu, aj z toho dôvodu, že on jej zakázal pozerať televíziu s odôvodnením, že je vo vlastníctve navrhovateľa a ešte aj z toho dôvodu, že navrhovateľ nezaplatil za štyri mesiace náklady za užívanie bytu. To bolo už pred rozvodom.

Odporkyňa sa ďalej k tomu vyjadrila tak, že podľa jej tvrdení navrhovateľ klame. Stále odporkyni nedoplatil náklady na nájomné za obdobie 4 mesiacov.

Odporkyňa bola poučená, že uvedené skutočnosti nie sú predmetom tohto konania a preto o nich nemôže správny orgán rozhodnúť. Nakoľko odporkyňa nepodala protinávrh, správny orgán mohol rozhodnúť len o návrhu, ktorý predložil navrhovateľ.

Navrhovateľ k tomu uviedol, že tvrdenia odporkyne nie sú pravdivé a nedoplatky sú len za dva mesiace a aj to z dôvodu, že navrhovateľ musel doplácať daňové vyrovnanie. Doklad o zaplatení platieb za nájomné nie je schopný predložiť, pretože sa to uskutočňuje odovzdaním peňazí v hotovosti odporkyni. Správny orgán mal z výsluchu účastníkov a z predložených dôkazov preukázané skutočnosti, na podklade ktorých dospel k záveru, že dohoda medzi účastníkmi v tomto štádiu nie je možná a po zvážení všetkých dôkazov je potrebné vydať predbežné opatrenie v znení, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Zároveň účastníkov poučil, aby sa obrátili na súd s návrhom, na určenie nájomcu, ktorý bude užívať byt po rozvode.

Výsledok konania: vydanie rozhodnutia o predbežnom opatrení:

s nasledovným výrokom: odporkyni Z. P., ako jednému z nájomcov bytu na M. č. 12, ktorý je vo vlastníctve Mesta Pezinok, sa ukladá povinnosť, strpieť užívanie elektrických spotrebičov navrhovateľom J. P.

Odvolacie konanie:

V čase riešenia prípadu bol odvolacím orgánom Okresný súd Pezinok, číslo konania 19S 4/2004, pričom súd odvolanie odporkyne *zamietol* a rozhodnutie Mesta Pezinok *potvrdil.*

Z odôvodnenia rozsudku:

„... v danom prípade primátor Mesta Pezinok uložil odporkyni Z. P. aby umožnila a tým strpela užívanie elektrických spotrebičov zo strany navrhovateľa v byte na ul. M. č. 12. Účastníci konania boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu P., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa .... V danom prípade, ak odporkyňa zakázala používať navrhovateľovi elektrospotrebiče, ktoré sú súčasťou domácnosti v byte na M. ul. číslo 12 a ktoré sú súčasťou bytu, prípadne boli zakúpené počas trvania manželstva a sú súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov, tak týmto spôsobom zasiahla do pokojného stavu predchádzajúceho užívania týchto elektrospotrebičov. Pričom je zrejmé a nie je sporné, že navrhovateľ má právo nájmu k bytu na M. ul. č. 12 a z tohto dôvodu má právo používať i elektrospotrebiče, ktoré sú súčasťou tohto bytu. V rámci využívania služieb spojených s užívaním a s nájmom bytu má právo užívať i elektrospotrebiče, ktoré zakúpili účastníci počas trvania manželstva a ak mu v tomto odporkyňa zabraňuje, tak potom je rozhodnutie o predbežnom opatrení, ktoré vydal primátor Mesta Pezinok *na mieste a v súlade so zákonom.* Pokiaľ odporkyňa namietala tú skutočnosť, že navrhovateľ neplatí za spotrebu elektrickej energie, tak v tomto smere sa môže domáhať vydania prípadného bezdôvodného obohatenia, ktoré by spočívalo v hodnote spotrebovanej elektrickej energie navrhovateľom, nemôže mu však zakazovať používať elektrospotrebiče.“

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA 2

Skutková podstata:

Konanie o zrejmom zásahu do pokojného stavu týkajúce sa zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, *prefarbením časti fasády rodinného domu* na H. ul. č. 59 v Pezinku odporkyňou Ž. Č.

Zo zápisnice z ústneho konania:

Konanie bolo začaté na podklade návrhu na vydanie predbežného opatrenia na ochranu proti zrejmému zásahu do pokojného stavu v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka, podaného dňa 09.07.2004 navrhovateľom Ing. Ľ. H. Navrhovateľ sa v ňom domáhal poskytnutia predbežnej právnej ochrany v súvislosti s prefarbením časti fasády rodinného domu na ul. H. č. 59 v Pezinku odporkyňou. Na podklade uvedeného návrhu a za účelom objasnenia veci, nariadil správny orgán v zmysle ust. § 21 Správneho poriadku ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa ....., a priebeh ktorého zachytáva zápisnica zo dňa ..... Nakoľko sa však odporkyni nepodarilo doručiť predvolanie a táto sa z tohto dôvodu nezúčastnila na uvedenom pojednávaní, v zmysle ust. § 29 Správneho poriadku správny orgán konanie prerušil. V zmysle § 21 a v nadväznosti na ust. § 29 ods.4 Správneho poriadku správny orgán nariadil nové ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 16.08.2004. O priebehu pojednávania bola v zmysle § ust. 22 Správneho poriadku spísaná zápisnica. Na základe vyjadrení účastníkov správny orgán skonštatoval, že v zmysle § 32 a 34 Správneho poriadku je potrebná ohliadka na mieste za účelom určenia hranice nehnuteľností na vonkajšej fasáde z H. ulice. Ohliadku na mieste uskutočnil v súlade s ust. § 38 Správneho poriadku dňa 20.08.2004 zamestnanec MsÚ Pezinok, Ing. M. O., vedúci oddelenia výstavby a životného prostredia, ktorý vykonal zameranie objektov s milimetrovou presnosťou a týmto preukázal, že vonkajšie tvarovanie fasády v šírke 530 mm, naznačujúce šírku muriva, je v celej šírke súčasťou rodinného domu na H. č. 59 vo vlastníctve Ing. L. H. Výsledky zamerania sú zaznamenané v schematickom náčrte a zázname z ohliadky zo dňa 23.08.2004 vypracované Ing. M. O.

Výsledok konania: vydanie rozhodnutia o predbežnom opatrení:

odporkyni Ž. H. sa ukladá povinnosť odstránenia ňou naneseného náteru na časť vonkajšej fasády rodinného domu na H č. 59 v Pezinku.

Odvolacie konanie:

V čase riešenia prípadu bol odvolacím orgánom Okresný súd P., číslo konania 19S 11/2004, pričom súd rozhodnutie mesta Pezinok o predbežnom opatrení zrušil.

Z odôvodnenia rozsudku:

„...samotný zásah, ktorý v danom prípade spočíval v obnovení náteru rodinného domu *nie je* zásahom, ktorý by zabraňoval

v užívaní domu, resp. ktorý by nejakým výrazným spôsobom poškodzoval ktoréhokoľvek z účastníkov konania. Ako sa účastníci konania vyjadrili, problémom nie je ani náter, ale *hranica* medzi ich rodinnými domami. Určenie hranice medzi rodinnými domami je však spojené *s rozsiahlejším dokazovaním.* V takomto prípade nie je možné v rámci súdneho konania rozhodnúť bez toho, aby súd nariadil znalecké dokazovanie a pokiaľ sa s otázkou hranice správny orgán vysporiadal ako s otázkou predbežnou na základe vyjadrenie pracovníka mesta, tak v tomto prípade nemožno takéto zistenia považovať za dostatočné v zmysle ust. § 3 ods. 4, § 32 ods. 1, § 46 zákona č. 71/1967 Zb. Podľa názoru súdu, správny orgán *pri vydaní predbežných opatrení podľa ust. § 5 Občianskeho zákonníka* ***nie je oprávnený*** riešiť otázky, ktoré by boli spojené so znaleckým dokazovaním. Treba si uvedomiť, že v každom prípade pri tomto rozhodnutí ide o predbežnosť zásahu a v konečnom dôsledku môže rozhodnúť až súd. Za zrejmý zásah do subjektívneho občianskeho práva v zmysle ust. § 5 bude spravidla úmyselný protiprávny čin. Súd v danom prípade vzhľadom na obsah sporu súvisiaceho s hranicami nemal za preukázaný ani úmyselný zásah zo strany odporkyne, ktorá sa môže domnievať, že časť fasády v rozsahu 50 cm patrí k jej vlastníctvu. V prípade, že by správny orgán nevyhovel návrhu, má účastník možnosť uplatniť nárok tiež na súde."

Východiská z rozsudku:

Z uvedeného rozsudku Okresného súdu v Pezinku neskôr pre ďalšie rozhodovanie pri podnetoch podľa § 5 OZ vyplynulo, že Mesto Pezinok odmietalo riešiť spory týkajúce sa hraníc pozemku, tiež tie, ktoré súviseli so stavebným konaním a týkali sa spornej hranice pozemku. Súd skonštatoval, že inštitút § 5 OZ má zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu práv osoby, ktorá sa domáha zabezpečenia predbežnej právnej ochrany na mestskom úrade. V prípade sporov o určenie hraníc pozemku nie je možné takýto spor riešiť podľa § 5 OZ, najmä kvôli časovo náročnému znaleckému dokazovaniu, ktoré sa v podmienkach samosprávy nedá efektívne zabezpečiť.

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA 3

Skutková podstata:

Konanie o zrejmom zásahu do pokojného stavu, týkajúce sa zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, *napojením odporcu na elektrické vedenie* v spoločných pivničných priestoroch.

Zo zápisnice z ústneho konania:

Konanie bolo začaté na podklade návrhu na vydanie predbežného opatrenia na ochranu proti zrejmému zásahu do pokojného stavu v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka, podaného dňa 28.06.2004 navrhovateľom M. D. Navrhovateľ sa v ňom domáhal poskytnutia predbežnej právnej ochrany v súvislosti s napojením odporcu na elektrické vedenie, v spoločných pivničných priestoroch bytového domu na ul. L. N. č. 32 v Pezinku. Na podklade uvedeného návrhu a za účelom objasnenia veci nariadil správny orgán v zmysle ust. § 21 Správneho poriadku ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 26.07.2004, a priebeh ktorého zachytáva zápisnica zo dňa 26.07.2004. Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že odporca má v pivnici neoprávnene namontovanú elektrickú prípojku, prostredníctvom ktorej odoberá elektrickú energiu, pričom náklady vzniknuté neoprávneným odoberaním elektrickej energie musia tak znášať ostatní nájomníci a vlastníci bytov. K pivničnému priestoru, ktorý užíva, navyše nemá odporca ani žiadny právny vzťah. Z tohto dôvodu žiada, aby odporca uvoľnil spoločné pivničné priestory. Nakoľko sa pojednávanie uskutočnilo bez prítomnosti odporcu, ktorý svoju neúčasť písomne ospravedlnil, v zmysle § 29 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán konanie prerušil. V zmysle § 21 a v nadväznosti na ust. § 29 ods.4 Správneho poriadku správny orgán nariadil nové ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 30.08.2004. O priebehu pojednávania bola v zmysle § 22 Správneho poriadku spísaná zápisnica. Po zákonnom poučení odporca vyhlásil, že tvrdenia navrhovateľa sú v rozpore so skutočnosťou. Na základe vyjadrení účastníkov správny orgán skonštatoval, že je na pojednávanie potrebné prizvať zástupcu Stavebného bytového družstva občanov v P. so sídlom: N. č. 4, Pezinok, ktoré je správcom a väčšinovým vlastníkom bytového domu na ul. L. č. 32 v Pezinku. Prítomní boli súčasne upovedomení o termíne nového pojednávania, ktoré bolo nariadené na 06.09.2004. Správny orgán v konaní pokračoval na ústnom pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 06.09.2004, za účasti navrhovateľa a svedkov: D. S. a JUDr. M. P. – právnika SBDO. Odporca svoju neúčasť ospravedlnil ústne. Navrhovateľ požiadal zástupcu SBDO o predloženie dokladov preukazujúcich oprávnenie odporcu užívať predmetné spoločné priestory, ako aj revíznu správu ohľadne elektrickej prípojky odporcu. JUDr. M. P. – zástupca SBDO k veci uviedol, že nájomná zmluva na užívanie predmetných priestorov nebola s odporcom uzavretá a hodnotiť stav elektrickej prípojky odporcu a skutočnosť, či došlo k odoberaniu energie mu neprináleží, nakoľko

na SBDO nebola doručená žiadna žiadosť o vykonanie previerky napojenia odporcu na elektrickú energiu v predmetných priestoroch. Na základe výsledkov pojednávania správny orgán skonštatoval, že napojenie odporcu na elektrickú energiu síce bolo preukázané, no jej odoberanie preukázané nebolo. Nakoľko sa však v konaní preukázalo, že neexistuje právny titul, na základe ktorého by odporcovi vzniklo oprávnenie užívať predmetné priestory, správny orgán dospel k záveru, že je potrebné vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení, v ktorom nariadil odporcovi: D. S. uvoľniť predmetný priestor, tak ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia zo dňa 14.09.2004.

Výsledok konania: vydanie rozhodnutia o predbežnom opatrení:
odporcovi sa nariaďuje uvoľniť spoločný priestor v pivničných priestoroch v bytovom dome na ul. L. č. 32 v Pezinku (v bloku 200), jeho správcovi a väčšinovému vlastníkovi Stavebnému bytovému družstvu občanov so sídlom v Pezinku, N č. 4, Pezinok.

Odvolacie konanie:
V čase riešenia prípadu bol odvolacím orgánom Okresný súd Pezinok., číslo konania 19S 13/2004, pričom súd rozhodnutie mesta Pezinok o predbežnom opatrení zrušil.

Z odôvodnenia rozsudku:
„...Predpokladom domáhania sa ochrany na obci podľa § 5 OZ je skutočnosť, že došlo k zrejmému zásahu do pokojného stavu. Zrejmým zásahom musí byť narušené konkrétne subjektívne právo účastníka, v danom prípade navrhovateľa. Ak teda návrh smeruje k vypratanie nehnuteľnosti resp. jej časti, tak v konaní musí byť preukázané, že odporca spravidla protiprávnym úmyselným konaním zasahuje do vlastníckeho práva navrhovateľa. Navrhovateľ teda musí nesporne preukázať svoje právo k tej časti nehnuteľnosti, do ktorej neoprávnene zasahuje odporca. Súd vypočul účastníkov a z výsluchu mal preukázané, že bližšie neidentifikované spoločné priestory, ktoré má na návrh navrhovateľa a na základe rozhodnutia Mesta Pezinok odporca uvoľniť, sú v spoluvlastníctve Stavebného bytového družstva občanov v Pezinok a vlastníkov bytov. Navrhovateľ *nie je* vlastníkom žiadneho bytu, a tým ani spoluvlastníkom spoločných priestorov, preto nemá aktívnu legitimáciu na podaniu návrhu na vypratanie spoločného priestoru. Takúto legitimáciu, resp. takýto návrh by mohol podať *jedine* spoluvlastník týchto priestorov. ... Rozhodnutie je i nepreskúmateľné z pohľa-

du *aktívnej legitimácie* navrhovateľa do akých konkrétnych práv navrhovateľa odporca vstúpil, keď užíva spoločné priestory, ktoré *nie sú* vo vlastníctve ani spoluvlastníctve navrhovateľa, ale tieto sú v spoluvlastníctve, kde väčšinovým spoluvlastníkom, ktorý zároveň rozhoduje o hospodárení so spoločnými vecami je Stavebné bytové družstvo občanov v Pezinku. Navyše odporca v odvolacom konaní založil nájomnú zmluvu uzavretú so Stavebným bytovým družstvom občanov v Pezinku ohľadom prenájmu spoločných priestorov, ktoré sú predmetom tohto konania."

Východiská z rozsudku:

Po doručení tohto rozsudku sme v Meste Pezinok vždy striktne dbali, aby bol navrhovateľ, ktorý sa domáha ochrany proti zrejmému zásahu do pokojného stavu *vlastník* nehnuteľnosti, nie nájomca. V tomto prípade, paradoxne, jediný nájomca zo všetkých ostatných navrhovateľov, bol práve navrhovateľ, ktorého účastníci konania splnomocnili na konanie. Okresný súd v Pezinku striktne skúmal otázku aktívnej legitimácie, čo nás viedlo k tomu, že po doručení tohto rozsudku sme *odmietali* návrhy, ktoré podali iné osoby ako vlastníci. V prípade manželov sme trvali na predložení splnomocnenia na konanie, najmä ak sa uzatváral zmier, ktorým sa zaväzovali obaja manželia ako účastníci konania. Môj osobný názor by v danom prípade išiel k extenzívnejšiemu výkladu § 5 OZ ako rozsudok (stanovisko) Okresného súdu v Pezinku, pretože sa domnievam, že z dikcie § 5 OZ vyplýva všeobecná povinnosť poskytnúť ochranu proti zrejmému zásahu do pokojnému stavu ktorejkoľvek fyzickej osobe, nielen vlastníkovi nehnuteľnosti. Ak by sa konania zúžili iba na vlastnícke vzťahy, bola by tu popretá základná zásada, že predmetom ochrany podľa § 5 OZ je stav faktický, nie právny.

INÉ PRÍPADY

V ďalšom texte by som v stručnosti poskytol prehľad vybraných konaní v zmysle ust. § 5 OZ, ktoré sme riešili v Pezinku a Šenkviciach.[1]

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa zásahu do užívania pozemku** (oplotenie a užívanie pozemku odporcom, ktorý je iba v podielovom spoluvlastníctve, navrhovateľ ako spoluvlastník žiadal najmä odstránenie porastov na predmetnom pozemku z dôvodu rekonštrukcie svojej stavby; dohodnutý zmier.)

[1] V prípade záujmu o detailnejšie vysvetlenie dole uvedených rozhodnutí je možné kontaktovať autora elektronickou poštou, prípadne telefonicky.

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa dlhodobého narušovania dobrých susedských vzťahov a závažného porušovania Domového poriadku** (matka a najmä jej dcéra častým hlukom narušujú spolubývanie na 12. posch. v panelovom dome, matka na pojednávaní povedala, že jej dcéra má psychické problémy, ktoré majú za následok jej hlučnosť, sama sa nechce ísť dať liečiť. Ostatní vlastníci ich žiadali o nápravu, napriek výzve správneho orgánu nie je prístupná na uzavretie zmieru.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa rušenia nočného pokoja v rekreačnej oblasti S. ú. návštevníkmi chaty na parcele č.** (vlastník chaty poveril susednú vlastníčku na účasť na pojednávaní, okrem iného bola poverená i na dohľad nad návštevníkmi jeho chaty. Poverená pani sa divila návrhu navrhovateľky, oznámila, že mala prísť za ňou a ona by zariadila nápravu; po podaní návrhu k jednému takému upokojeniu prišlo, na pojednávaní sa strany dohodli na zmieri, za splnenia určitých podmienok.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany týkajúcej sa poškodzovania majetku navrhovateľa vplyvom zatekania, spôsobeného nedostatočnou izoláciou vane odporkyne** (navrhovateľ sa domáhal na správnom orgáne vydania predbežného opatrenia z dôvodu, že odporkyňa opakovane vytopila jeho byt, pretože mala nedostatočne izolovanú časť kúpeľne v blízkosti vane, čoho následkom bol navrhovateľ nútený svoj byt opakovane vymaľovať, resp. pri zatečení došlo k poškodeniu jeho nábytku, na ktorom mu vznikla škoda. Bol vydaný zmier.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa zásahov odporcu do pokojného susedského spolunažívania** (navrhovateľka sa domáhala vydania predbežného opatrenia z dôvodu, že odporca – sused– jej opakovane hrubo nadáva, hádže do jej brány kamene a poškodil jej vstupnú bránu železnou tyčou, čím bol poškodený jej majetok. Následne žiadala správny orgán o opravu brány a o to, aby odporca upustil od uvedeného konania. Bol vydaný zmier.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa zásahov odporkyne do práv k majetku v podielovom spoluvlastníctve s navrhovateľkou** (navrhovatelia sa domáhali na Mestskom úrade vydania predbežného opatrenia voči odporkyni – susedke, s ktorou vlastnia spoločný dvor v podielovom vlastníctve bez možnosti reálnej deľby, aby zrušila nelegálne vybudované oplotenie vo dvore z dôvodu, že bráni vjazdu a otáčaniu motorových vozidiel navrhovateľov v tomto spoločnom dvore, čím obmedzuje resp. porušuje ich vlastnícke právo; vydaný zmier.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany týkajúcej sa napojenia odporcov na kanalizáciu navrhovateľa** (navrhovateľ, ktorý zastupoval spoločenstvo vlastníkov rodinných domov, sa domáhal na správnom orgáne, aby vydal predbežné opatrenie voči odporcom, ktorí sú podľa jeho tvrdenia napojení nelegálne na kanalizačnú sieť, ktorú vybudovalo spoločenstvo vlastníkov a žiadal, aby sa odporcovia odpojili od tejto kanalizácie, resp. aby uhradili alikvotnú časť nákladov (v príslušnom pomere) na vybudovanie kanalizačnej siete; vydané predbežné opatrenie, aby sa odporcovia odpojili od kanalizácie.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa zásahov odporcu do pokojného susedského spolunažívania** (navrhovatelia sa domáhali na správnom orgáne vydania predbežného opatrenia voči odporcom – susedom, ktorí im poškodzujú plot, zalievajú trávnik, následkom čoho podmoká ich rodinný dom, rušia navrhovateľov hlasným správaním, čoho následkom sa zhoršil aj zdravotný stav matky navrhovateľky; vydaný zmier.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa obťažovania dymom zo záhradného krbu odporcu** (navrhovateľka sa domáhala vydania predbežného opatrenia z dôvodu, že sused, ktorý si postavil záhradný krb, ju obťažuje dymom nad mieru primeranú pomerom. Zároveň podľa jej tvrdenia, sa z tohto dôvodu poškodil jej ovocný strom v záhrade, čerešňa, dôsledkom čoho im usychajú haluze a strom je silne poškodený. Privolaním znalca z oblasti ovocinárstva bola táto jej skutočnosť v plnom rozsahu vyvrátená – v Správnom poriadku § 30 ods. 1 – absentuje dôvod zastavenia konania z dôvodu, že sa žiadosť navrhovateľa ukáže ako *neoprávnená* **–** mesto vydalo rozhodnutie o zamietnutí návrhu – viď kapitola – Konanie podľa ust. § 5 Občianskeho zákonníku – úvahy de lege ferenda).

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa užívania bytu odporcom spôsobom rušiacim pokojné susedské spolunažívanie** (navrhovatelia z bytového domu, vlastníci bytov, sa domáhali vydania predbežného opatrenia voči odporcovi, ktorý v 3-izbovom byte ubytoval 7 nájomcov, ktorí hrubým spôsobom rušia nočný pokoj, porušujú domový poriadok, čím sa kvalita bývania v tomto bytovom dome znížila; vydaný zmier.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa rušenia domového pokoja odporkyňou**

(navrhovateľ sa domáhal na správnom orgáne vydania predbežného opatrenia voči odporkyni, resp. jej synom, ktorí sústavne ru-

šia nočný a denný pokoj hlasným počúvaním rádia, resp. neustálym, neúmerným hlukom rušia navrhovateľa pri užívaní svojho bytu. Vydaný zmier.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa vzťahov, chovom psov odporcom a z toho vyplývajúce znečisťovanie a znehodnocovanie pozemku navrhovateľa navážaním zdochnutých kureniec (pre psov) zo strany odporcu** (navrhovateľ sa domáhal zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov chovom psov (v počte viac ako 100) odporcom, a z toho vyplývajúce znečisťovanie a znehodnocovanie pozemku navrhovateľa navážaním zdochnutých kureniec zo strany odporcu; vydané rozhodnutie o zastavení konania v zmysle ust. § 30 ods. 1 písm. e) a f) Správneho poriadku.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov previsom haluzí brezy na pozemok navrhovateľa a pôsobením koreňov stromu, ktorý rastie na pozemku odporcu – praskajúci betónový chodník a opadávajúca stena v pivnici navrhovateľa.**
(navrhovateľ sa domáhal na obecnom úrade vydania predbežného opatrenia voči susedovi, aby tento vykonal opilovanie konárov, resp. spílenie celého stromu brezy, pretože vetvy z brezy prevísajú na jeho pozemok a taktiež prerastajú jej korene, z čoho im praská povrch na dvore a vlhne pivnica; vydaný zmier, odporca vypracoval na vlastné náklady znalecký posudok dokazujúci, že strom brezy nepoškodzuje nehnuteľnosť vo vlastníctve suseda a nespôsobuje vlhnutie.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov zásahom do oplotenia a pozemku navrhovateľa odporcom** (navrhovateľ sa domáhal ochrany na obecnom úrade z dôvodu, že odporca neoprávnene zasiahol do jeho oplotenia, podkopal pozemok bez predošlého upozornenia, čím ohrozil betónový múrik a spôsobuje zosuv terénu, ktorý je súčasťou svahu. Uzatvorený zmier, s tým, že odporca sa zaviazal vybudovať oporný múrik o výške 150 cm, do termínu stanoveného obcou.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov odporcom – vlastníkom tenisových kurtov, prelietavaním tenisových loptičiek na pozemok navrhovateľa** (navrhovateľ sa domáhal na obecnom úrade, aby vydal predbežné opatrenie a zakázal prevádzkovanie tenisového kurtu, ktorý sa nachádza v tesnej blízkosti jeho rodinného

domu, pretože mu tenisové loptičky znepríjemňujú pokojné užívanie nehnuteľnosti; uzatvorený zmier s tým, že odporca vybudoval prekrytie celého tenisového ihriska a omuroval dlhšie strany ihriska min. do výšky 2 m.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov odporcom prerastaním buriny na pozemok navrhovateľa** (skupina navrhovateľov sa domáhala ochrany na obecnom úrade voči odporcovi, ktorý ako vlastník pozemku záhrady, ktorá tesne susedí s ich záhradami, sa o predmetnú parcelu nestará, táto je celá zarastená, burina prerastá na pozemok vo vlastníctve navrhovateľov, odporcova záhrada je semeniskom rôznych burín a škodcov, ktoré ničia úrodu navrhovateľov; uzatvorený zmier, odporca sa zaviazal, že odstráni kroviny a buriny a bude sa o pozemok starať ako riadny vlastník.)

➤ **zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov poškodzovaním zelene, ktorá rastie na pozemku navrhovateľov a nepovoleným vstupom na pozemok navrhovateľov** (navrhovateľ sa domáhal ochrany na obecnom úrade voči odporcovi, ktorý mu ostrihal 15 ks sadeníc brečtanu na pozemku v jeho vlastníctve; uzatvorený zmier – odporca odovzdal navrhovateľovi 15 ks brečtanu.)

Ako je z predchádzajúceho stručného prehľadu vidno, možno sa pri riešení problematiky v zmysle § 5 OZ stretnúť s rozmanitými podnetmi na riešenie zrejmého zásahu do pokojného stavu. Podotýkam, že viaceré z nich boli podané na predpísanom tlačive, ktoré má Mesto Pezinok ako aj Obec Šenkvice na svojej webovej stránke (viď príloha Vzor č. 1).

Porovnanie s českou právnou úpravou

Keďže zákon č. 40/1964 Zb. platí zatiaľ rovnako v SR aj ČR, je hmotnoprávna dikcia ust. § 5 OZ totožná so slovenskou a neobsahuje žiadne odchýlky.

V ČR je však prijatý nový Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „SŘ“), ktorý nadobudol účinnosť 01. 01. 2006. Obsahuje viaceré odchýlky od slovenskej úpravy – napr. špecificky je poňaté konanie v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníku v ust. § 141 SŘ – tzv. Sporné řízení. Podľa platnej právnej úpravy v SR je odlišne upravené aj „zastavení řízení“ (§ 66 SŘ), kde je možné konanie zastaviť aj z iných dôvodov, než tých, ktoré sú v Správnom poriadku.

§66 SŘ

(1)Řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže

a) žadatel vzal svou žádost zpět; jestliže je žadatelů více, musí se zpětvzetím souhlasit všichni žadatelé; ve sporném řízení správní orgán řízení nezastaví, pokud se zpětvzetím odpůrce z vážných důvodů nesouhlasí,

b) byla podána žádost zjevně právně nepřípustná,

c) žadatel v určené lhůtě neodstranil podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení,

d) žadatel ve stanovené lhůtě nezaplatil správní poplatek, k jehož zaplacení byl v řízení povinen,

e) zjistí překážku řízení podle §48 odst. 1,

f) žadatel zemřel nebo zanikl, pokud v řízení nepokračují právní nástupci nebo pokud není více žadatelů, anebo zanikla-li věc nebo právo, kterého se řízení týká; řízení je zastaveno dnem, kdy se správní orgán o úmrtí nebo zániku žadatele nebo o zániku věci nebo práva dozvěděl,

g) žádost se stala zjevně bezpředmětnou,

h) z dalších důvodů stanovených zákonem.

Napríklad podľa platnej českej úpravy možno zastaviť aj konanie podľa ust. § 66 ods. 1 písm. b) SŘ, ak bola podaná žiadosť zjavne právne neprípustná, čo v slovenskom Správnom poriadku nie je možné.

Podľa platnej českej právnej úpravy SŘ umožňuje, aby prebiehalo súčasne aj konanie na súde. Podľa platnej slovenskej úpravy Správneho poriadku to však nie je možné (viď ust. § 30 ods. 1 písm. g) Správneho poriadku).

V Českej republike išli zákonodarcovia ešte ďalej a dalo by sa povedať, že sa vrátili k úprave, ktorá bola už v zákone č. 141/1950 Zb. (Občiansky zákonník z roku 1950), kde bola stanovená lehota, do ktorej má občan právo podať podnet na zrejmý zásah do pokojného stavu (30 dní). Zároveň sa tu navrhuje zaviesť lehota, do ktorej má správny orgán rozhodnúť o zrejmom zásahu do pokojného stavu (15 dní).

Pre ilustráciu prinášam návrh novely českého Občianskeho zákonníka, ktorý ale doposiaľ nebol prijatý Poslaneckou snemovňou českého parlamentu:

Ochrana pokojného stavu

§ 15

(1) Došlo-li k zřejmému zásahu do pokojného stavu, lze žádat ochranu orgánu veřejné moci příslušného podle zvláštního zákona. Ten rušení pokojného stavu zakáže nebo nařídí obnovení

předešlého stavu. Návrh lze podat nejpozději do třiceti dnů ode dne, kdy k zásahu došlo, jinak právo na tuto ochranu zaniká.

(2) Při rozhodování o pokojném stavu se předpisy o řízení před správními úřady použijí v rozsahu a způsobem, které neodporuji obsahu a účelu tohoto ustanovení. Zejména musí být dbáno, aby stranám nevznikala nedůvodná újma.

(3) Případ se rozhodne se zřetelem k jeho naléhavosti, nejpozději do patnácti dnů od podání návrhu. Orgán veřejné moci se omezí na zjištění, zda tu byl pokojný stav a zda jej ten, proti němuž návrh směřuje, narušil silou nebo lstí. Posuzování jiných otázek je z tohto projednání vyloučeno.

§ 16

(1) Rozhodnutí musí být vyhotoveno a vyvěšeno na úřední desce ihned poté, co byl právní případ rozhodnut. Vyvěšením na úřední desce je rozhodnutí vykonatelné.

(2) Vyžaduje-li to ochrana soukromí nebo jiný zvlášť důležitý důvod, lze rozhodnout, že rozhodnutí nebude na úřední desce vyvěšeno. V takovém případě rozhodne orgán veřejné moci o vykonatelnosti rozhodnutí.

§ 17

(1) Postup podle § 15 a § 16 nevylučuje právo domáhat se ochrany podle § 13.

(2) Postup podle § 15 a § 16 je vyloučen, zasahuje-li se do pokojného stavu při výkonuveřejné moci podle ustanovení zákonů z oblasti práva veřejného. V pochybnostech se však předpokládá, že se rušiteli působnosti k takovému výkonu nedostává.

2.7 Konanie v zmysle § 5 OZ – úvahy de lege ferenda

Záverom by som rád poukázal na možné problémy, ktoré sa môžu v súvislosti s konaniami v zmysle § 5 OZ vyskytnúť. Táto kapitola však nie je uzatvorená, preto rád privítam akékoľvek návrhy a podnety, ktoré sa vyskytnú vo vašej rozhodovacej činnosti.

Zastavenie konania

V prípade, ak sa návrh ukáže ako neoprávnený, nie je možné takéto konanie zo strany správneho orgánu – obce – zastaviť v zmysle ust. § 30 ods. 1 Správneho poriadku.

(Príklad: Navrhovateľ sa návrhom domáhal predbežnej právnej ochrany a tvrdil, že dym zo susedovho komína v záhrade poškodzuje jeho čerešňu, ktorá má menšie úrody, resp. jej vysychajú haluze. Znalec z oblasti ovocinárstva po preskúmaní čerešne skonštatoval, že ide o chorobu ovocných stromov a susedov krb na ňu nemá žiadny vplyv.)

Ustanovenie § 30 ods. 1 Správneho poriadku pozná 10 spôsobov zastavenia konania a síce:

(1) Správny orgán konanie zastaví, ak
a) zistí, že ten, kto podal návrh na začatie konania, nie je účastníkom konania a nejde o konanie, ktoré môže začať správny orgán,
b) účastník konania vzal svoj návrh na začatie konania späť a konanie sa netýka iného účastníka konania alebo ostatní účastníci konania súhlasia so stiahnutím návrhu a nejde o konanie, ktoré môže začať správny orgán,
c) účastník konania zomrel, bol vyhlásený za mŕtveho alebo zanikol bez právneho nástupcu a konanie sa týkalo len tohto účastníka konania,
d) účastník konania na výzvu správneho orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a bol o možnosti zastavenia konania poučený,
e) zistí, že nie je príslušným na konanie a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu,
f) zistí, že vo veci už začal konať iný príslušný správny orgán, ak sa správne orgány nedohodli inak,
g) zistí, že pred podaním návrhu vo veci začal konať súd, ak osobitný zákon neustanovuje inak,
h) odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu,
i) sa v tej istej veci právoplatne rozhodlo a skutkový stav sa podstatne nezmenil,
j) tak ustanoví osobitný zákon.

V Správnom poriadku absentuje ustanovenie, podľa ktorého by bolo možné zastaviť konanie zo strany obce v prípade, ak sa návrh na vydanie predbežného opatrenia v zmysle § 5 OZ ukáže ako nepodložený (t. j. napr. že nenastal zrejmý zásah do pokojného stavu). Je však jasné, že ak by sa Správny poriadok novelizoval a doplnil o ďalší dôvod na zastavenie konania napr. z dôvodu nepreukáza-

teľnosti, obce by následne zrejme zastavovali väčšinu návrhov podľa § 5 OZ, čím by sa celé konanie minulo účinkom.

Odkladnosť účinku predbežného opatrenia v zmysle § 5 OZ: áno či nie?

Po prechode kompetencií riešiť zrejmý zásah do pokojného stavu obcami, sa spočiatku objavili teoretické úvahy, že na vydávanie rozhodnutí o predbežnom opatrení podľa § 5 OZ možno použiť § 43 ods. 3 Správneho poriadku (ktorý sa používa v prípade vydania predbežného opatrenia podľa Správneho poriadku, kde je uvedené, že: *„Odvolanie voči rozhodnutiu o predbežnom opatrení nemá odkladný účinok.“).*

Uvedená formulácia sa týka rozhodnutia o predbežnom opatrení, vydaného podľa Správneho poriadku (teda iného inštitútu) a *netýka* sa rozhodnutia o predbežnom opatrení vydaného v zmysle § 5 OZ.

V prípade predbežného opatrenia vydaného podľa § 5 OZ by totiž odvolanie účastníka konania nespokojného s vydaním predbežného opatrenia stratilo zmysel.

Rozhodnutie o predbežnom opatrení podľa § 5 OZ sa stáva právoplatným a vykonateľným až po uplynutí 15dňovej lehoty, počítanej odo dňa doručenia rozhodnutia o predbežnom opatrení účastníkovi konania.

Poznámka:

V § 248 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“) v znení neskorších predpisov je uvedené, že: *„Súdy nepreskúmavajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.“* Súdy po roku 2004 vo svojej rozhodovacej činnosti teda zamietali odvolania voči rozhodnutiam obcí v zmysle § 5 OZ s odkazom na toto ustanovenie, ale bol to nesprávny postup, pretože § 248 písm. a) OSP sa týka preskúmavania rozhodnutia o predbežnom opatrení vydaného podľa § 43 Správneho poriadku, nie rozhodnutia o predbežnom opatrení vydaného podľa § 5 OZ.

2.8 Záver

Inštitút § 5 OZ je obcami využívaný veľmi málo. Za posledný rok som osobné poznatky z jeho aplikácie prezentoval na seminároch v rámci SR a snažil som sa tak osvetovo pôsobiť a vysvetľovať výhody konania v zmysle § 5 OZ.

Ide pritom o veľmi významné oprávnenie, kde je obciam zverená právomoc rozhodovať v občianskoprávnych veciach.

Úlohou obce je poskytnúť rýchlu a efektívnu právnu ochranu pred zrejmým zásahom do pokojného stavu (faktického, nie právneho), a tak zabezpečiť medzi účastníkmi *návrat* posledného pokojného stavu, ktorý existoval pred zásahom.

Príliš striktným dodržiavaním procesného predpisu Správneho poriadku sa však pri konaniach podľa § 5 OZ vytráca najmä rýchlosť a účinnosť rozhodovania.

Môj osobný názor je, že doterajšia právna úprava obsiahnutá v § 5 OZ je dostačujúca, treba len viac toto ustanovenie aplikovať v rozhodovacej činnosti na obciach.

Prílohy

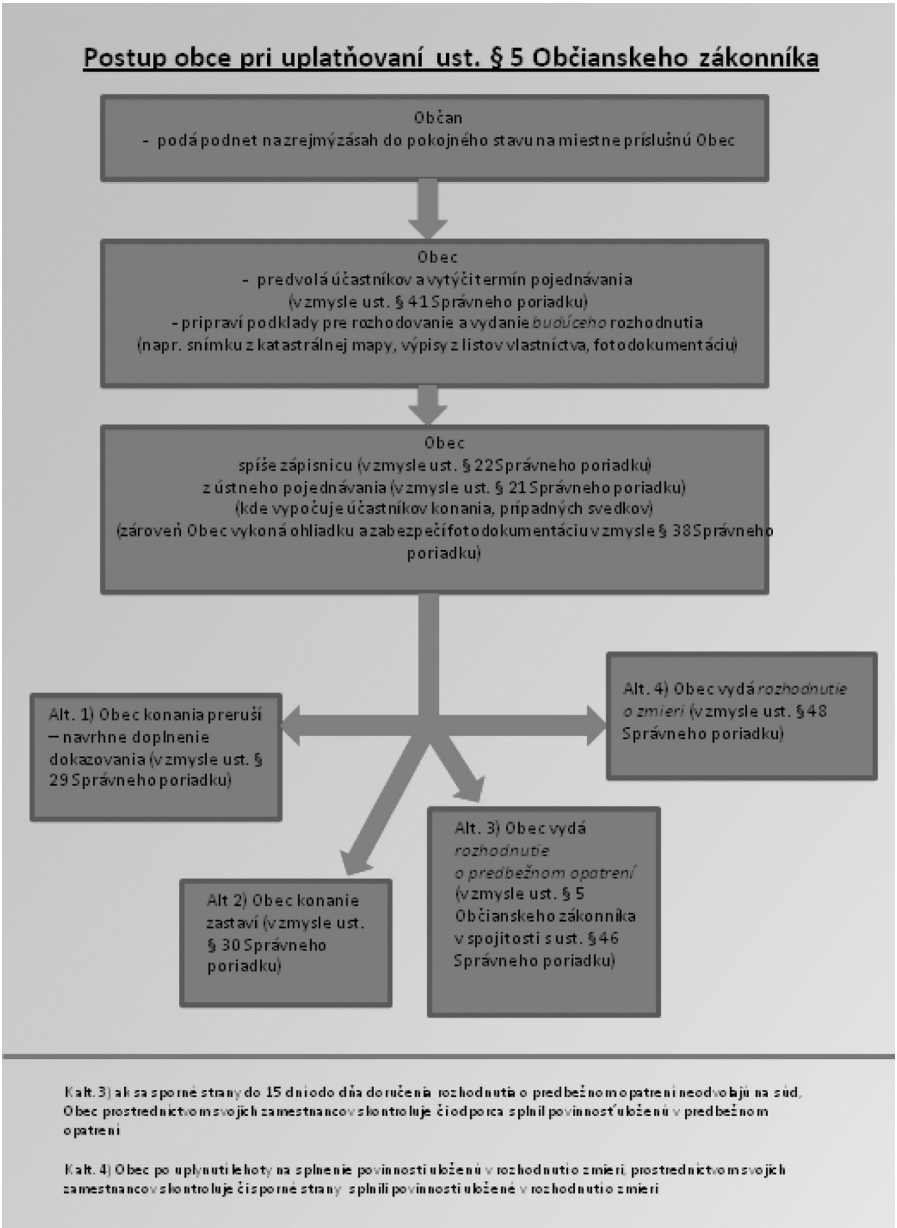
Postup obce pri uplatňovaní ust. § 5 Občianskeho zákonníka
Občan
- podá podnet na zrejmý zásah do pokojného stavu na miestne príslušnú Obec
Obec
- predvolá účastníkov a vytýči termín pojednávania
(v zmysle ust. § 41 Správneho poriadku)
- pripraví podklady pre rozhodovanie a vydanie *budúceho* rozhodnutia
(napr. snímku z katastrálnej mapy, výpisy z listov vlastníctva, fotodokumentáciu)
Obec
spíše zápisnicu (v zmysle ust. § 22 Správneho poriadku)
z ústneho pojednávania (v zmysle ust. § 21 Správneho poriadku)
(kde vypočuje účastníkov konania, prípadných svedkov)
(zároveň Obec vykoná ohliadku a zabezpečí fotodokumentáciu v zmysle § 38 Správneho poriadku)
Alt. 1) Obec konania preruší – navrhne doplnenie dokazovania (v zmysle ust. § 29 Správneho poriadku)
Alt. 4) Obec vydá *rozhodnutie o zmieri* (v zmysle ust. § 48 Správneho poriadku)
Alt 2) Obec konanie zastaví (v zmysle ust. § 30 Správneho poriadku)
Alt. 3) Obec vydá *rozhodnutie o predbežnom opatrení* (v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka v spojitosti s ust. § 46 Správneho poriadku)
Kalt. 3) ak sa sporné strany do 15 dní od dňa doručenia rozhodnutia o predbežnom opatrení neodvolajú na súd, Obec prostredníctvom svojich zamestnancov skontroluje či odporca splnil povinnosť uloženú v predbežnom opatrení
Kalt. 4) Obec po uplynutí lehoty na splnenie povinnosti uloženú v rozhodnutí o zmieri prostredníctvom svojich zamestnancov skontroluje či sporné strany splnili povinnosti uložené v rozhodnutí o zmieri

Typy sporov vzniknutých pri uplatňovaní ust. § 5 Občianskeho zákonníka

(podstatnú časť tu tvoria tzv. susedské spory uvedené v ust. § 127 Občianskeho zákonníka)

A) Bránenie v prístupe – osoba A zabráni osobe B v prístupe na pozemok vo vlastníctve osoby B, ktorý bol dlhodobo užívaný ako prístupová komunikácia

B) Hluk – sťažnosti susedov na rušenie nočného kľudu nad mieru primeranú pomerom, porušovania VZN obcí a miest hlasným počúvaním hudby, hlasité púšťanie hudby z prevádzok v obci, brúsenie, pílenie, stavebné úpravy ktoré rušia susedov

C) Zvieratá – hlasové prejavy zvierat, ich prebiehanie k susedom, nepovolený chov týchto zvierat

D) Zápach – skladovanie odpadu v dome, byte, vypaľovanie trávy, zápach z chovu domácich zvierat

E) Konáre stromov - previsy konárov a haluzí, tienenie, padanie listov na susedný pozemok

Vzory tlačív

Vzor č. 1 – Návrh na vydanie predbežného opatrenia

Tlačivo je k dispozícii na webovej stránke Obce Šenkvice v sekcii: http://www.senkvice.org/tlaciva.php

.....

.....

Navrhovateľ, navrhovatelia (titul, meno, priezvisko, adresa bydliska, telefonický kontakt, e-mail)

V Šenkviciach, dňa .....

Obec Šenkvice
Obecný úrad
Námestie Gabriela Kolinoviča č. 5
900 81 Šenkvice

Vec: Návrh na vydanie predbežného opatrenia na ochranu proti zrejmému zásahu do pokojného stavu v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka

V zmysle § 5 Občianskeho zákonníka, ktorého ustanovenie znie: „Ak došlo
k zrejmému zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde"; sa týmto obraciam na Obec Šenkvice ako kompetentný orgán, aby rozhodlo v tejto veci a vydalo predbežné opatrenie, ktoré dočasne upraví právne vzťahy týkajúce sa predmetnej nehnuteľnosti, resp. veci.

1. (Uveďte Vaše vlastníctvo – domu, bytu, pozemku – parcela, číslo, ulica, katastrálne územie, obec)

.....

.....

.....

2. (Presne označte odporcu – druhú stranu v spore)

.....

.....

.....

3. (Konkrétne definujte formu zrejmého zásahu do pokojného stavu, čo Vám odporca spôsobuje, uveďte dôkazy preukazujúce vaše tvrdenie, označte prípadných svedkov)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. **Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadame, aby obec Šenkvice prijala toto predbežné opatrenie:** (navrhnite možnosť riešenia z Vašej strany – niečo prikázať, zakázať, strpieť, aby odporca niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal a pod.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(prípadné doplnenie môžete napísať na druhú stranu)

.....
podpis navrhovateľa

Vzor č. 2 – Predvolanie na pojednávanie

Obec Šenkvice

Námestie Gabriela Kolinoviča č. 5, 900 81 Šenkvice
tel.: ....., fax.: .....

meno, priezvisko
adresa trvalého pobytu
PSČ OBEC

V Šenkviciach,
dňa 01. 01. 2010.
zn.:

P R E D V O L A N I E

V zmysle ust. § 41 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších zmien, v nadväznosti na ust. § 5 Občianskeho zákonníka,

V á s p r e d v o l á v a m n a ú s t n e k o n a n i e

vo veci
zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov (**treba vypísať z návrhu o aký zásah do pokojného stavu ide),**
ktoré sa uskutoční

dňa: deň. mesiac. Rok. o 00.00 hod.
na Obecnom úrade v Šenkviciach,
I.posch. - u starostu obce
na Námestí G. Kolinoviča č. 5

Účastníkmi konania sú:

Navrhovateľ/lia: meno, priezvisko, adresa, dátum narodenia, PSČ, obec

Odporca/via: meno, priezvisko, adresa, dátum narodenia, PSČ, obec

Predloženie dokladov: Všetci účastníci konania sú povinní na preukázanie svojich tvrdení predložiť dôkazy a to najneskôr do začatia ústneho konania.

Poučenie: V prípade, že sa bez závažných dôvodov nedostavíte na uvedené konanie, môže Vám byť uložená v zmysle § 45 ods.1 zák. č. 71/1967 o správnom konaní v znení neskorších zmien poriadková pokuta.

_____
meno priezvisko
starosta Obce Šenkvice

Vzor č. 3 – Rozvrh pojednávaní v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka, ktorý bude zverejnený na úradnej tabuli Obce/Mesta

Mesto PEZINOK

Radničné námestie č.7, 902 14
Pezinok

ROZVRH ÚSTNYCH POJEDNÁVANÍ vo veci ZABEZPEČENIA PREDBEŽNEJ PRÁVNEJ OCHRANY v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka

miesto pojednávania:

MsÚ Pezinok, I. posch. č. dv. 12, Radničné nám. č. 7, Pezinok

dátum: **hodina:** **účastníci:**

03-07-06 pondelok 9.30 navrhovateľ/ca odporca

vo veci:
zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov neodborným zásahom do kanalizácie, ktorým dochádza k znehodnocovaniu majetku (pivničných priestorov) navrhovateľky.

Vzor č. 4 – Zápisnica z ústneho pojednávania

Zápisnica (§ 22 Správneho por.)
z ústneho pojednávania (§ 21 S.P.)
vo veci obnovenia pokojného stavu podľa § 5 OZ,
konkrétne:

Na základe písomného predvolania sa dostavili:

Navrhovateľ:

Odporca:

Svedok:

Napriek písomnému predvolaniu, sa nedostavili bez náležitého ospravedlnenia :

Navrhovateľ:

Odporca:

Svedok:

Prítomní boli oboznámení, že predmetom pojednávania je

Zabezpečenie predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa
.....
.....

POUČENIE:
Prítomní boli poučení, že v zmysle ustanovenia § 5 OZ správny orgán môže, v prípade ak došlo k zrejmému zásahu do pokojného stavu, predbežne zásah zakázať, alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav.

Zároveň boli poučení, že tým nie je dotknuté ich právo, domáhať sa ochrany na súde a spornú právnu otázku medzi účastníkmi môže v konečnom dôsledku vyriešiť na návrh až súd.

Navrhovateľ a odporca boli poučení, že sú účastníkmi konania a ako účastníci konania majú právo predkladať návrhy, dôkazy a dôkaz-

né prostriedky, ako aj vyjadrovať sa ku všetkým prejednávaným skutočnostiam. Ako účastníci konania majú právo podávať opravné prostriedky. Účastníci konania boli poučení, že majú právo zúčastňovať sa konania osobne, alebo prostredníctvom zvoleného zástupcu.

Svedok bol poučený, že ako svedok musí vypovedať , vypovedať pravdivo a nesmie nič zamlčať. Bol poučený, že má právo odmietnuť výpoveď len v prípade, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, alebo osobe blízkej. Bol poučený, že nesmie byť vypovedať ten, kto by sprístupnil utajovanú skutočnosť, bankové, daňové, alebo obchodné tajomstvo, alebo ak by porušil zákonom výslovne uloženú, alebo uznanú povinnosť mlčanlivosti, okrem prípadu, ak by ho tejto povinnosti zbavil príslušný orgán alebo ten, v záujme koho túto povinnosť má. Svedok bol poučený, že ak by vypovedal nepravdivo, alebo neúplne, môže byť obvinený zo spáchania trestného činu krivej výpovede, resp. krivého obvinenia.

Prítomní boli ďalej poučení, že ak počas pojednávania budú hrubo rušiť poriadok, môže im správny orgán uložiť poriadkovú pokutu až do výšky 165,- € a to aj opakovane, prípadne ich môže vykázať z miesta pojednávania a ak je vykázaný účastník konania, môže sa konať v jeho neprítomnosti.

Účastníci prehlasujú, že hore uvedenému poučeniu porozumeli, ďalšie vysvetľovanie nie je nutné.
Účastníci konania budú vystupovať osobne/ prostredníctvom zvoleného zástupcu.
Účastník konania ..... predkladá plnú moc v zmysle, ktorej ho na konaní bude zastupovať .....
Vyjadrenie navrhovateľa:

Návrh:
doplnenie dokazovania : nenavrhujem
navrhujem
.....lehota.....nepovažujeme za potrebné.....

Vyjadrenie odporcu:

Návrh:
doplnenie dokazovania : nenavrhujem
navrhujem
.....lehota.....nepovažujeme za potrebné.....

Výpoveď svedka:

doplnenie dokazovania : nenavrhujem
navrhujem
.....lehota.....nepovažujeme za potrebné.....

Nakoľko účastníci konania nesúhlasili so zmierom (§48 SP), bolo im na záver pojednávania oznámené, že po zvážení všetkých dôkazov a dôkazných prostriedkov spomínaných v tejto zápisnici vydá správny orgán rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote.

Zápisnica ukončená v ....., dňa ..... v čase o ..... hod.

V y p o č u l :

.....
.....
.....

V y p o v e d a l :

Zapísal:

Vzor č. 5 – Rozhodnutie o predbežnom opatrení

Mesto PEZINOK

Radničné námestie č.7, 902 14
Pezinok

V Pezinku, dňa
zn. :

Primátor Mesta Pezinok, ako príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 13 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov s poukazom na ustanovenie § 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov a v zmysle ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, v znení neskorších predpisov,
vydáva vo veci :

navrhovateľa: J. P., dátum narodenia: ..... ,
bytom M č. 12, Pezinok
a odporcu: Z. P. dátum narodenia: .....,
bytom M č. 12, Pezinok

zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa zamedzenia prístupu k elektrickým spotrebičom v spoločnej domácnosti p. Z. P. toto

rozhodnutie o predbežnom opatrení :

odporkyni Z. P., ako jednému z nájomcov bytu na M č. 12, ktorý je vo vlastníctve Mesta Pezinok sa ukladá povinnosť strpieť užívanie elektrických spotrebičov navrhovateľom J. P.

Odôvodnenie :

Správne konanie bolo začaté na základe návrhu navrhovateľa zo dňa 30.04.2004, v zmysle ktorého sa domáhal zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa zamedzenia prístupu k elektrickým spotrebičom v spoločnej domácnosti p. Z. P.

Správny orgán v zmysle ustanovenia § 21 Správneho poriadku nariadil ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 12. 05. 2004, a na ktoré sa dostavili navrhovateľ a odporkyňa.

Po zákonnom poučení navrhovateľ k predmetnej veci uviedol, že už dva týždne trvá zamedzenie – nedovolenie používať elektrické spotrebiče odporkyňou, pričom navrhovateľ chce, aby sa táto situácia navrátila do predošlého stavu a bolo mu umožnené opätovne používať elektrické spotrebiče. Na domácnosť riadne prispieva sumou 2.270,- Sk mesačne. Na otázku správneho orgánu, či si riadne plní vyživovaciu povinnosť navrhovateľ odpovedal, že áno, každý mesiac sumou 3.700,- Sk, ako mu bolo určené súdom.

Odporkyňa, k veci uviedla, že je pravda, že navrhovateľovi zamedzila používať elektrickú energiu, ktorú platí ona. Navrhovateľovi zamedzila používať elektrickú energiu, aj z toho dôvodu, že on jej zakázal pozerať televíziu s odôvodnením, že je vo vlastníctve navrhovateľa a aj z toho dôvodu, že navrhovateľ nezaplatil za štyri mesiace náklady za užívanie bytu. To bolo už pred rozvodom.

Odporkyňa sa ďalej k tomu vyjadrila, že podľa jej tvrdení navrhovateľ klame. Stále odporkyni nedoplatil náklady na nájomné za obdobie 4 mesiacov.

Odporkyňa bola poučená, že uvedené skutočnosti nie sú predmetom tohto konania a preto o nich nemôže správny orgán rozhodnúť. Nakoľko odporkyňa nepodala protinávrh správny orgán mohol rozhodnúť len o návrhu, ktorý predložil navrhovateľ.

Navrhovateľ k tomu uviedol, že tvrdenia odporkyne nie sú pravdivé a nedoplatky sú len za dva mesiace a aj to z dôvodu, že navrhovateľ musel doplácať daňové vyrovnanie. Doklad o zaplatení platieb za nájomné nie je schopný predložiť, pretože sa to uskutočňuje odovzdaním peňazí v hotovosti odporkyni.

Správny orgán mal z výsluchu účastníkov a z predložených dôkazov preukázané skutočnosti, na podklade ktorých dospel k záveru, že dohoda medzi účastníkmi v tomto štádiu nie je možná a po zvážení všetkých dôkazov usúdil, že v uvedenom prípade je potrebné vydať predbežné opatrenie v znení, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Zároveň účastníkov poučil, aby

sa obrátili na súd s návrhom na určenie nájomcu, ktorý bude užívať byt po rozvode.

Poučenie :

V zmysle ustanovenia § 53 Správneho poriadku má účastník konania právo proti tomuto rozhodnutiu podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou mestského úradu Mesta Pezinok a rozhodne o ňom Okresný súd v Pezinku *(teraz Krajský súd v Bratislave)*. Odvolanie proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení nemá v zmysle § 43 ods. 3 Správneho poriadku odkladný účinok.

Ak nepríde k dobrovoľnému splneniu povinností uložených týmto rozhodnutím, správny orgán môže v zmysle ustanovenia § 79 ods. 3 Správneho poriadku uložiť pokutu až do výšky 50 000,- Sk. *(1.659 €)*

_____
primátor Mesta Pezinok

doručuje sa :
J. P. , M č. 12, Pezinok
Z. P., M č. 12, Pezinok

Vzor č. 6 – Rozhodnutie o zmieri

Obec Šenkvice

Námestie Gabriela Kolinoviča č. 5, 900 81 Šenkvice

V Šenkviciach, dňa .....
zn.:

Starosta obce Šenkvice, ako príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 13 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov s poukazom na ustanovenie § 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov a v zmysle ustanovenia § 46 a § 48 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, v znení neskorších predpisov, vydáva toto:

rozhodnutie o schválení zmieru
v zmysle ust. § 48 Správneho poriadku

vo veci zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov odporcom – vlastníkom tenisových kurtov prelietavaním tenisových loptičiek na pozemok navrhovateľa

Navrhovateľ: R. R. dátum narodenia: ..... bytom:
D. č. 33, 900 81 Šenkvice

Odporca: M. N., dátum narodenia: .... bytom:
V. č. 3, 900 81 Šenkvice

s a t í t o ú č a s t n í c i k o n a n i a d o h o d l i ,

že, odporca M. N. najneskôr do konca mesiaca september 2009 vybuduje prekrytie celého tenisového ihriska a omuruje dlhšie strany ihriska min. do výšky 2m, zároveň najneskôr do konca mesiaca september 2009 zabezpečí na vlastné náklady, že toalety potrebné k prevádzkovaniu tenisového kurtu, budú umiestnené buď v Záhradníctve na Ch. ulici (ktoré

je v jeho vlastníctve) alebo budú odporcom priamo vybudované pri tenisovom ihrisku zo strany D. ulice, navrhovateľ R. R. s týmito opatreniami súhlasí, čím obaja účastníci konania považujú danú vec za vysporiadanú.

Odôvodnenie :

Správne konanie bolo začaté na základe návrhu navrhovateľa zo dňa 22. 04. 2009, v zmysle ktorého sa domáhal zabezpečenia predbežnej právnej ochrany, týkajúcej sa narušovania dobrých susedských vzťahov odporcom – vlastníkom tenisových kurtov prelietavaním tenisových loptičiek na pozemok navrhovateľa, ktoré ho obťažujú, rozbili mu okno, polámali sa mu z toho kvety a zašpinila farba na fasáde jeho rodinného domu, ktorý sa nachádza v tesnej blízkosti tenisových kurtov. Správny orgán v zmysle ustanovenia § 21 Správneho poriadku nariadil ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 18. 05. 2009 a priebeh ktorého zachytáva zápisnica zo dňa 18. 05. 2009.

Na ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 18. 05. 2009 sa dostavili navrhovateľ a odporca. Navrhovateľ R. R. v úvode pojednávania po zákonnom poučení uviedol, že zotrváva na svojom podaní zo dňa 22. 04. 2009 a doplnil svoje podanie tak, že uvedený nepriaznivý stav zapríčinený tesnou blízkosťou tenisových kurtov k jeho rodinnému domu pretrváva. Ako ďalej uviedol, žiada odporcu aby vykonal také opatrenia pri ploche tenisových kurtov, ktoré by eliminovali prelietavanie loptičiek na jeho pozemok. Ako dôkaz na podporu svojich tvrdení navrhovateľ priniesol na pojednávanie dva igelitové mechy plné tenisových loptičiek, ktoré vyzbieral na svojom pozemku.

Odporca sa k prejednávanému problému vyjadril, tak, že s návrhom podaným navrhovateľom súhlasí, pozastavuje činnosť kurtov až do doby vykonania technických opatrení proti prelietavaniu tenisových loptičiek. Zároveň sa odporca zaviazal, že do 02. 06. 2009 predloží správnemu orgánu technické riešenie a príslušné doklady k prevádzkovaniu kurtov, tak aby plne vyhovovali hygienickým a bezpečnostným predpisom. Na základe vyššie uvedených skutočností bolo správne konanie v súlade s ust. § 29 Správneho poriadku, na základe zhodného návrhu účastníkov konania prerušené, až do doby predloženia technického riešenia odporcom, ako zabrániť prelietavaniu tenisových loptičiek.

Dňa 05. 06. 2009 doručil do podateľne OcÚ Šenkvice odporca M. N. svoj návrh, pričom navrhol zvýšiť oplotenie tenisových kurtov o výšku dvoch metrov na strane hranice tenisového kurtu s hranicou pozemku navrhovateľa a takisto zo strany K. ulice. Uvedený návrh správny orgán oznámil navrhovateľovi, ktorý uviedol, že s daným riešením nesúhlasí, navrhuje prekrytie celého ihriska sieťovinou. Na základe uvedeného stanoviska navrhovateľa správny orgán v súlade s ust. § 21 Správneho poriadku zvolal ďalšie ústne pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 26. 06. 2009 a priebeh ktorého zachytáva zápisnica zo dňa 26. 06. 2009.

Na uvedenom konaní bol predložený doplnený návrh odporcu M. N., ktorý navrhol, že prekryje celé ihrisko, vykoná omurovanie dlhších strán ihriska do výšky min. 2 m. Zároveň dodal, že stĺpy sa o 2 m zdvihnú a vrch sa prekryje sieťovinou s čím vyjadril navrhovateľ súhlas. Taktiež sa vyjadril, že všetky práce budú vykonané najneskôr do konca septembra 2009, do tohto času bude vyriešená aj otázka toaliet, ktoré sú potrebné k prevádzkovaniu tenisového kurtu, v dvoch alternatívnych riešeniach – buď budú toalety umiestnené v Záhradníctve na Ch. ulici (ktoré je vo vlastníctve odporcu), alebo budú odporcom priamo vybudované pri tenisovom ihrisku zo strany D. ulice. Navrhovateľ R. R. s týmito opatreniami vyjadril súhlas.

Následne správny orgán skonštatoval, že **po vzájomnom vyjadrení sa účastníci konania dohodli, že sú ochotní uzavrieť zmier v súlade s ust. § 48 Správneho poriadku, pri plnení podmienok uvedených vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.**

Nakoľko predložený zmier neodporoval právnym predpisom ani všeobecnému záujmu, správny orgán ho v zmysle ustanovenia § 48 ods. 1 Správneho poriadku schválil v znení, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie :

V zmysle ustanovenia § 48 ods. 2 Správneho poriadku, proti tomuto rozhodnutiu o schválení zmieru sa nemožno odvolať. Schválený zmier je vykonateľný. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Ak nepríde k dobrovoľnému splneniu povinností uložených týmto rozhodnutím, alebo k dodržaniu podmienok stanovených

zmierom medzi navrhovateľom a odporcom, môže správny orgán v zmysle ustanovenia § 79 ods. 3 Správneho poriadku uložiť pokutu až do výšky 1.659 €, a to aj opakovane.

_____
starosta Obce Šenkvice

Doručuje sa :

R R. trvale bytom: D. č. 33, 900 81 Šenkvice – navrhovateľ
M. N. trvale bytom: V. č. 3, 900 81 Šenkvice – odporca

Krátky výkladový slovník

pokojný stav – stav, ktorý nie je nikým rušený, ako aj stav, ktorý nikoho neruší (Viktor Knapp)
zásah – zmena pokojného stavu takým konaním, že je niekto vo svojom pokojnom stave rušený, a to tak, že skutočnosť, ktorá ho spôsobila, možno niekomu pripísať (Viktor Knapp)
zrejmý zásah – musí byť na prvý pohľad evidentný, bez toho, aby obec tento zásah preverovala prostredníctvom ďalších dôkazov, musí byť očividný a jasný (aj pre iné osoby)
komisívny úkon – aktívne správanie subjektu (subjekt niečo vykoná)
omisívny úkon – nečinnosť subjektu, buď v podobe zdržania sa určitého správania, alebo strpenie správania iného subjektu.
quieta non movere – nemeniť to, čo je zavedené, pri § 5 OZ (kľudným, pokojným stavom sa nemá hýbať).
aktívna legitimácia – oprávnenie byť navrhovateľom pri podaní v zmysle § 5 OZ
pasívna legitimácia – možnosť byť odporcom pri podaní v zmysle § 5 OZ
ex offo – znamená z úradnej moci, povinnosti, z úradného príkazu
pojednávanie – procesný úkon obce pri konaní v zmysle § 5 OZ
zápisnica – písomný záznam o vykonanom procesnom úkone, ktorý vyhotovuje obec
ohliadka – procesný úkon obce v konaní v zmysle § 5 OZ, je jedným z dôkazov
úvahy de lege ferenda – úvahy z hľadiska pripravovanej právnej úpravy. Úvaha o tom, aké by právo malo byť z hľadiska uvažujúceho subjektu – autora, čo by malo či nemalo byť upravené – autor publikácie tu predkladá svoje úvahy k zlepšeniu doterajšej právnej úpravy.

Použitá literatúra a pramene

Karol, Plank: Občianske právo s vysvetlivkami, Iura Edition, Bratislava 1997 – aktuálny stav po ostatnej novele Občianskeho zákonníka č. 575/2009 Z. z.
Harvánek Jaromír a kol.: Právní teorie, Iuridica Brunensia, Brno 1995
Košičiarová, Soňa: Správny poriadok, komentár s novelou účinnou od 01. januára 2004, Heuréka, Šamorín, 2004
Kočí, Petr: Ten prevít odvedle, časopis Týden č. 10/2009 str. 26-33
Kolektív: Ochrana pokojného stavu správními orgány, CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie, Praha, 2009
Wagnerová Gronwaldtová, Petra „Je řízení podle § 5 OZ řízením sporným?", Veřejná správa č. 7/2007
Knapp,Viktor: Quieta non movere, Právní praxe, 4/1993
Pavel, Petr: Ochrana práv a věcná práva 1, Univerzita Palackého v Oloumouci, katedra občanského a pracovního práva
Staroňová Katarína, Beblavá Sičáková Emília: „Verejná politika a miestna samospráva: štyri princípy spravovania, Institute of Public Policy, Bratislava 2006
Franzenová, Daniela: Postup obce pri realizácii § 5 Občianskeho zákonníka, Obecné noviny č. 7/2004 (10. 02. 2004).
Kolektív: Veřejné cesty (Místní a účelové pozemní komunikace), Sborník stanovisek verějného ochránce práv, Brno, 2007
Spisový materiál: Spory vzniknuté v zmysle § 5 OZ riešené Mestom Pezinok a Obcou Šenkvice
Spisový materiál: rozsudky Okresného súdu Pezinok k agende podľa § 5 OZ
Zákon č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov (Zákon o obecnom zriadení)
Zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (Občiansky zákonník)
Zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov (Správny poriadok)
Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
Zákon č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník
Program – ASPI Automatizovaný systém právnych informácií
http://www.ochrance.cz/stanoviska-ochrance/sborniky-stanoviska/sbornik-stanoviska-verejne-cesty-2007/
http://www.blisty.cz/2006/11/8/art31148.html

http://www.vop.gov.sk/ochrana-pred-neprimeranym-hlukom-v-obci-11-otazkyxx
http://www.viaiuris.sk/zobrazenie/a/obec-ako-ochranca-pokojneho-stavu-podla-obcianskeho-zakonnika/
http://portal.justice.cz/ms/soubor.aspx?id=66427

O autoroch

JUDr. Artúr Soldán absolvoval štúdium na Právnickej fakulte Masarykovej univerzity v Brne. Zaoberá sa komunálnym a občianskym právom. V oblasti samosprávy pôsobí od roku 2002, v rokoch 2003–2007 pracoval na právnom oddelení Mestského úradu v Pezinku, kde sa aktívne venoval problematike konaní v zmysle § 5 OZ. Od roku 2007 pôsobí vo funkcii prednostu Obecného úradu v Šenkviciach, kde sa naďalej venuje tejto problematike. Zároveň je poslancom Mestského zastupiteľstva v Modre a predseda legislatívnej a finančnej majetkovej komisie pri MsZ v Modre.
Kontakt: 0905/128 787, e-mail: prednosta@senkvice.org

Mgr. Lucia Bizoňová absolvovala štúdium na Právnickej fakulte UK v Bratislave. 5 rokov pôsobila na odbore legislatívnom, právnom a európskej integrácie Protimonopolného úradu SR. Od roku 2005 pracuje na AINova, oddelenie európskych štúdií ako projektová manažérka, školiteľka a vedúca oddelenia. Venuje sa právnemu systému EÚ, prístupovému procesu SR, inštitúciám EÚ a iným vybraným témam. Viedla niekoľko domácich a medzinárodných projektov, ktorých cieľovou skupinou boli aj zamestnanci samosprávy. Bola projektovou manažérkou projektu Zvyšovanie právnej kvalifikácie zamestnancov verejnej správy pri riešení občiansko-právnych sporov a počas realizácie projektu v období dvoch rokov zozbierala podklady a prezentovala poznatky z tejto oblasti na seminároch.
Kontakt: 02/44970451-55, luciab@ainova.sk

Poznámky:

Poznámky:

Ako obce používajú § 5 Občianskeho zákonníka
Skúsenosti z realizácie projektu Zvyšovanie právnej kvalifikácie zamestnancov verejnej správy pri riešení občiansko-právnych sporov

© Academia Istropolitana Nova, Svätý Jur 2010.

Autori:
Mgr. Lucia Bizoňová
JUDr. Artúr Soldán

Grafická úprava, obálka, produkcia: Renesans, s. r. o.
Neprešlo jazykovou úpravou.

ISBN 978-80-968598-5-6